

ปญญา

วารสารวิชาการ มจร วิทยาเขตล้านนา

JOURNAL OF MBU LNC
ISSN : 0859-3574 (print)
ISSN : 2697-4940 (online)

ปีที่ 26 เล่มที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562 Vol.26 No.2 July-December 2019

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐาน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ

ณัฐชิตาภรณ์ หนูสง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus

จิราภรณ์ อินทรสอน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

พิชา พลมาตย์

การพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต
ในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน

ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน

บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ
ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

พระปลัดวิฑูรย์ ปภสฺสโร (ห่อเพชร)

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)

พระจักรี วิภทฺธโร (สิทธิสุวรรณ)

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

พระมหาณัฐวุฒิ จานวุฒโท (เอียดเรือง)

ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต
จังหวัดนครศรีธรรมราช

พระมหาอดิศักดิ์ คเวสโก (ฉัตรอิม)

สำนักงานวารสารปัญญา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทร.053-270-975 E-Mail : panya-thjo@gmail.com

หลักการและเหตุผล

วารสารปัญญาได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ 2536 โดยจัดพิมพ์เป็นวารสารวิชาการรายครึ่งปี (ปีละ 2 ฉบับ) โดยพิจารณาเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. ศาสนาและปรัชญา
2. การศึกษา
3. สังคมศาสตร์
4. มนุษยศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมวิชาการด้านศาสนา การศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์
2. เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์
3. เพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ นิสิตและผู้สนใจทั่วไปมีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการ
4. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นด้านศาสนา การศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ : ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม)

การส่งบทความ

วารสารปัญญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เลขที่ 103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทร.053-270-975 ต่อ 15

E-Mail: panya-thjo@gmail.com

สามารถดำเนินการดาวน์โหลดและ Submit ผ่านระบบฐานข้อมูลวารสารออนไลน์ OJS ทางเว็บไซต์

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/panya-thjo/index>

- บทความวิชาการและวิจัยทุกเรื่องได้รับการพิจารณาล้นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer reviewers) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน/บทความ
- บทความ ข้อความ ภายประกอบและตารางที่ลงพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป และไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน แต่ผู้เดียว
- บทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น หากตรวจสอบพบว่ามีการตีพิมพ์ซ้ำซ้อน ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว
- บทความใดที่ผู้อ่านเห็นว่าได้มีการลอกเลียนหรือแอบอ้างโดยปราศจากการอ้างอิงหรือทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานของผู้เขียน กรุณาแจ้งให้กองบรรณาธิการวารสารปัญญาทราบจะเป็นพระคุณยิ่ง
- บทความที่ส่งถึงกองบรรณาธิการ ของสงวนลิขสิทธิ์ไม่สงวน

ที่ปรึกษา

พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ดร.
พระมหาวิเศษ เสาะพบดี, รศ.ดร.
รศ. สมหมาย เปรมจิตต์

พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี, ผศ.ดร.
ศ.ดร.พศิน แดงจวง

บรรณาธิการ

ผศ.ดร. ตระกูล ชำนาญ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. อุเทน ลาพิงค์

อาจารย์วิรัช ภูมาศรี

บุญนำ สุนามถาวร

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	หน่วยงานภายนอก	
พระครูสมุทรโชติ จิระมโม, ดร.	ผศ.ดร.สัญญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.โผน นามณี	ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	พระครูพิพิธสุตาทรร, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
	ผศ.ดร.วิสุทธิชัย ชัยสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
	ผศ.วิมลสรรค์ ไสลงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	รศ.ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	ผศ.ดร.วีระ เลิศสมพร	มหาวิทยาลัยพะเยา
	ดร.วินิจ ฝาเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
	ดร. มนตรี วิชัยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

วารสารปัญญา ปี 26 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

พระครูสังวรภัจจักรกฤษณ์ ฐิริปัญโญ,ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ผศ.ดร.สมัย วรรณอุดร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ดร.มบุญ สอนโพนงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ศ.ดร.พศิน แดงจวง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.อัศราย ชัยแสง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	รศ.ดร.เกตุมณี มากมี	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
ผศ.ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช		

บทบรรณาธิการ

วารสารปัญญา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ฉบับนี้ เป็นฉบับประจำปีที 26 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมวิชาการ เป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ด้านศาสนา การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม สังคมศาสตร์ เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความรับเชิญ บทความปริทัศน์ จากอาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาจากหลากหลายสถาบัน และผู้สนใจทั่วไป

วารสารฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความที่น่าสนใจผลการวิจัย ด้านการศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการใช้เทคนิค KWL Plus, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, การพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน ด้านสังคมศาสตร์ เรื่อง บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษา สงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช, การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต), การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช และเรื่องประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุตจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งบทความทั้งหมดได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

วารสารปัญญาขอประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจทุกท่านสามารถส่งบทความวิจัยและบทความวิชาการเข้ามาเพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร โดยสามารถส่งได้ผ่านระบบออนไลน์ที่เว็บไซต์ของวารสารปัญญาคือ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/panya-thjo/index>

กองบรรณาธิการวารสารปัญญาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทุกท่าน และขอผู้อ่านได้มีความสุขกับการอ่าน พบกันใหม่ฉบับหน้า

กองบรรณาธิการ

บทความวารสารปัญญา
ฉบับที่ 26 พศ.2562 เล่ม 2

	หน้า
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ	1
<i>ณัฐชิมากรณ์ หนูส่ง</i>	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการใช้เทคนิค KWL Plus	11
<i>จิราภรณ์ อินทรสอน</i>	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	21
<i>พิชา พลมาตย์</i>	
การพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน	31
<i>ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน</i>	
บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	42
<i>พระปลัดวิฑูรย์ ปภัสโร (ห่อเพชร)</i>	
การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)	51
<i>พระจักรี วิภทฺธโร (สิทธิสุวรรณ)</i>	
การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช	63
<i>พระมหาณัฐวุฒิ ฐานวุฑฺโฒ (เอียดเรือง)</i>	
ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุตจังหวัดนครศรีธรรมราช	73
<i>พระมหาอดิศักดิ์ คเวสโก (ผัดอิม)</i>	
รูปแบบการเขียนบทความลงวารสาร	86

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐาน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ
THE DEVELOPING IN BASIC WORD READING ACHIEVEMENT
OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS TAUGHT BY VOCABULARY CARDS
AND PICTURE CARDS

ณัฐชิมากรณ์ หนูสง*

Nutchima-pon Noosong

E-mail: nutchima-pon@outlook.co.th

ปพิชญา พรหมกันธา**

Papichaya Promkuntha

พัทธนันท์ พาป้อ^{1**}

Phattanant Papor

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 72 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำพื้นฐาน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$, Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D., Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำ และบัตรภาพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์การอ่าน, คำพื้นฐาน, บัตรคำ, บัตรภาพ

Abstract

The research entitled ‘developing in basic word reading achievement of prathomsuksa 2 students taught by vocabulary cards and picture cards’ was aimed to develop the basic word reading achievement of prathomsuksa 2 students. The samples used in the research were 72 prathomsuksa 2 students of academic year 2018 at Ban Si Nual School by specific purposive sampling selection. The tools used in the research were as follows; 1) 10 lesson plans for understanding by vocabulary cards and picture cards and 2) achievement test of basic words including 30 items of multiple choice test of 3 options with quality inspection and value for the

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

index of conformity (IOC) from the experts. The Basic statistics used in the research were average values ($\bar{X}$, Arithmetic Mean) and the standard deviation (S.D., Standard Deviation). The data were analyzed by using the statistics and in analyzing the difference of achievement scores before and after studying of the sample group, the t-test formula based on the Dependent calculation was used with ready-made program.

The results of research were found that learning achievement in basic word reading of prathomsuksa 2 students taught by vocabulary cards and picture cards after learning was higher than before learning at a statistical significance of .05.

Keywords: Basic word reading achievement, Basic word, Vocabulary card, Picture card

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐาน เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4)

ดังนั้นเด็กไทยทุกคนควรเรียนรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทุกโอกาส ซึ่งการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ ประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสาร ให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้

ความคิดเลือกใช้เรียบเรียงคำมาใช้ตามหลักภาษาได้ถูกต้องตรงตามความหมาย กาลเทศะ และใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2549, น. 80)

จากข้อมูลสภาพปัญหา ความสำคัญ และหลักการดังกล่าว ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวครูผู้สอนควรจะมีการศึกษาหาวิธีปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งความรู้ทักษะการคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความแม่นยำ จดจำง่าย และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จัดระบบเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (กรมวิชาการ, 2546, น. 3-40) กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษาแล้วพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สมรรถภาพที่มีปัญหาได้แก่ ทักษะการอ่าน และการเขียน ปัญหาคือการออกเสียงพยัญชนะ สระ คำควบกล้ำไม่ชัดเจน การใช้หลักภาษาไทยไม่ถูกต้อง การแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน หากครู

ไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำแก่นักเรียนในระยะเริ่มเรียน การอ่านของนักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ เมื่ออ่านหนังสือมากขึ้น ทำให้สับสนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหามากของนักเรียนไทยในปัจจุบัน ผลจากการอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ อีกด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งการรับเข้ามา คือ การอ่านและการฟังกับทักษะการถ่ายทอดออกไป คือ การพูดและการเขียน ในด้านการเขียนถือเป็นทักษะที่ย่างยากซับซ้อนและเป็นทักษะถ่ายทอดที่สำคัญต่อการสื่อสารอย่างยิ่ง (กรมวิชาการ, 2546, น. 134)

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพร้อมทั้งวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนมีปัญหาทางด้านการเขียนคำไม่ถูกต้องและอ่านไม่ออก เมื่อนักเรียนเขียนคำไม่ได้ย่อมส่งผลให้อ่านไม่ออกตามมาด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ และการที่นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนคำไม่ถูกต้องยังมีผลกระทบต่อไปในการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอีกด้วย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้ศึกษานวัตกรรมทั้งเก่าและใหม่เพื่อนำมา

แก้ปัญหา จึงพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพเป็นสื่อในการอ่านคำพื้นฐาน จะทำให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบัตรคำและบัตรภาพเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านนาสีนวล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2561 จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาสีนวล ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย คือ ปีการศึกษา 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตร จำนวน 10 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่านคำพื้นฐาน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

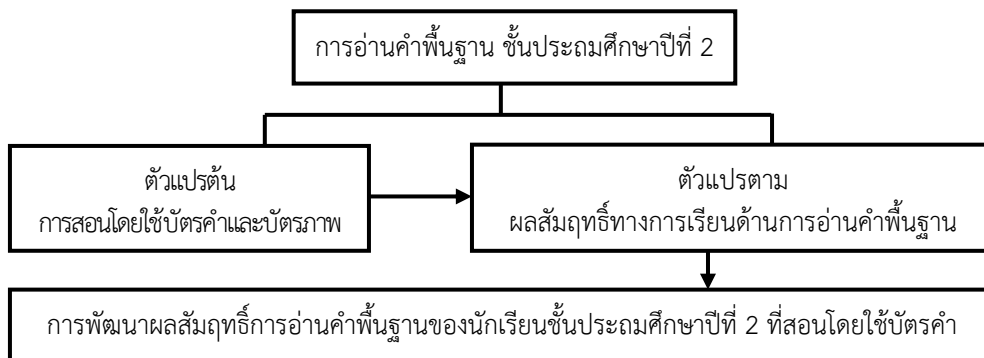
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านคำพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ปีการศึกษา 2561 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านนาสีนวล ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาสีนวล ปีการศึกษา 2561 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่านคำพื้นฐาน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

การสร้างสื่อการสอนบัตรคำและบัตรภาพ การอ่านคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2. ศึกษาหลักสูตร คั่นคว้าข้อมูลคู่มือการจัดการเรียนรู้หลักสูตรโรงเรียนบ้านนาสีนวลปีพุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

3. ศึกษาการสร้างสื่อการสอนการอ่านคำพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากเอกสารต่างๆ

4. ดำเนินการสร้างสื่อการสอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ การอ่านคำพื้นฐานสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ชุด

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการ

จัดการเรียนรู้ ความถูกต้องและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับเนื้อหา โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.51 – 5.00

ความหมาย เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.51 – 4.50

ความหมาย เหมาะสมมาก

คะแนนระหว่าง 2.51 – 3.50

ความหมาย เหมาะสมปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.51 – 2.50

ความหมาย เหมาะสมน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.50

ความหมาย เหมาะสมน้อยที่สุด

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ การอ่านคำพื้นฐาน มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ การอ่านคำพื้นฐานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 10 คน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 89-90)

2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรโรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. กำหนดเนื้อหาและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมกับข้อ (1.6) เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่า
ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า
ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์
ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่า
ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์

6. นำคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรของ โรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton, 2013 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 64-65)

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 72 คน

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านนาสีนวล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 72 คน ใช้เวลาในการดำเนินการ 10 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านคำพื้นฐานภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ การอ่านคำพื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 10 แผน

3. เมื่อดำเนินการสอนครบทุกกิจกรรมแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพการอ่านคำพื้นฐาน โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชุด
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านคำพื้นฐาน โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชุด
3. การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการอ่านคำพื้นฐาน โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ Wilcoxon sign rank test ใช้สถิตินอนพาราเมตริก (Nonparametric statistics) ใช้สูตรวิเคราะห์ Wilcoxon sign rank test เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรภาพและบัตรคำ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	Min	Max	Z	Sig (2-tailed)
ก่อนเรียน	10	13.90	2.96	10.00	18.00	2.84	.00**
หลังเรียน	10	24.00	3.57	20.00	29.00		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 13.90 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.96 คะแนนต่ำสุด (Min.) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 10 คะแนน คะแนนสูงสุด (Max.) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 18 คะแนน และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 24.00 ค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.57 คะแนนต่ำสุด (Min.) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 20 คะแนน และคะแนนสูงสุด (Max.) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 29 คะแนน ผลการเปรียบเทียบ คะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนเท่ากับ ($Z > 2.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ คะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 13.90 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.96 และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 24.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.57 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าแตกต่างกันซึ่งหมายถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการเปรียบเทียบผลคะแนนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นสื่อ จำนวน 10 เรื่อง จากแผนการจัดการเรียนรู้ วัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ ก่อน-หลัง พบว่า ผลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บัตรคำและบัตรภาพ หลังการฝึกอ่านสูงกว่า ก่อนการฝึกอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ได้ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดฝึกการอ่านคำพื้นฐาน ที่สอนโดยใช้บัตรคำและบัตรภาพนี้ สามารถแก้ปัญหาการอ่านได้ เพราะเป็นการเรียนรู้จากสื่อที่นักเรียนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัตรคำและบัตรภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อการสอนบัตรคำและบัตรภาพ เรื่องราวเกี่ยวเรื่องมาตราตัวสะกดในภาษาไทย สอดแทรกข้อคิด เนื้อหา ความรู้ของคำยากในบทเรียน คำใหม่ในบทเรียน คติสอนใจและสั่งสอนอบรมความดีงาม บัตรคำและบัตรภาพเหมาะกับการนำมาเป็นสื่อในการส่งเสริมการอ่านเพราะเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กที่มีอายุประมาณ 7-11 ปี อีกทั้งยังสอดคล้องกับคำกล่าวของประภา

พร ถิ่นอ่อน (2553, น. 29) ได้กล่าวว่า บัตรคำ และบัตรภาพ หมายถึงสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นโดยที่ กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบฝึกนั้นจะครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนไปแล้วทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้น เพราะมีรูปแบบหรือลักษณะที่หลากหลายดังที่สมพร ตอยยิปี (2554, น. 32) ได้กล่าวว่า บัตรคำและบัตรภาพ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ไพบุลย์ มุลติ (2556, น. 48) ให้ความหมายของบัตรคำและบัตรภาพว่า บัตรคำและบัตรภาพเป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น ให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่มาแล้วเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจจะช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญ และช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมีประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู อีกทั้งพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้จากการที่ศึกษาการใช้บัตรคำและบัตรภาพเป็นสื่อในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า

หลังจากใช้บัตรคำและบัตรภาพเป็นสื่อในการสอนแล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลงานวิจัยที่สอดคล้องดังกล่าวมานั้น สนับสนุนว่าการใช้บัตรคำและบัตรภาพเป็นสื่อที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจพยายามอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีได้ถูกต้องชัดเจน และคล่องแคล่ว จึงทำให้มีผลคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรศึกษาการใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาการอ่านรวมทั้งเปรียบเทียบผลของการใช้บัตรคำและบัตรภาพกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาการอ่าน

2. ควรศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรม เพื่อฝึกอ่านคำพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการอ่านคำพื้นฐาน ของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการฝึกอ่านโดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ

แหล่งอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ประภาพร ถิ่นอ่อง. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ไพบุลย์ มุลติ. (2556). การพัฒนาแผนและแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). นวัตกรรมตามแนวคิด *Backward Design*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร ตอยยี่ปี. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการใช้เทคนิค KWL Plus
THE DEVELOPING ACHIEVEMENT IN READING COMPREHENSION
OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS BY USING KWL PLUS TECHNIQUE**

จิราภรณ์ อินทรสอน *

jirapon.inson

E-mail: jirapon.inson@gmail.com

ปพิชญา พรหมกันธา**

Papichaya Promkuntha

พัทธนันท์ พาป้อ **

Phattananant Papor

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เทคนิค KWL Plus กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา จำนวน 34 คน โดยได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค KWL Plus ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาแล้วใช้สื่อการเรียนรู้การฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสถิติแบบ Parametric ใช้สถิติการทดสอบ t-test แบบ dependent สำหรับเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้เทคนิค KWL Plus สูงกว่าก่อนการใช้เทคนิค KWL Plus อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ, วิธีการสอนอ่านแบบ KWL Plus, ผลสัมฤทธิ์

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop reading comprehension achievement of mathayomsuksa 1 students by using KWL Plus technique. The sample group derived from 34 students by using purposive selection method. The instruments of research were as follows; 1) lesson plan of reading comprehension by using KWL Plus technique that the researcher had created and used as learning media to train the skill of reading comprehension, 2) a test used to measure achievement in reading comprehension as reading for main thesis ascertained by experts and by virtue of objective congruence (IOC) requirements. Initially, the data collected were analyzed by application of descriptive statistics technique, viz., mean ($\bar{X}$) and standard deviation (SD). Parametric test statistics research utilized was t-test (dependent) in comparing levels of achievement both prior to and after study for testing group.

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Findings were as follows; the researcher finally found that achievement levels in reading comprehension of mathayomsuksa 1 students after using KWL Plus technique were higher than before using KWL Plus technique at the statistically significant level of .05.

Keyword: reading comprehension, KWL Plus, achievement

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ใช้ทักษะการอ่านนำไปสร้างความรู้ ความคิด ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา สร้าง วิสัยทัศน์ การดำเนินชีวิต และการสร้างนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ, 2546, น. 180 - 181) กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญ จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 15)

การสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยทักษะในการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน ซึ่งทักษะเหล่านี้ต่างมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา โดยการจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้สื่อที่เหมาะสม ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน (ไพพรรณ อินทนิล, 2553, น. 5) จากการปฏิบัติการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนสรุปได้ 4 ประการ ดังนี้ ประการแรก นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ปัญหานี้ครู

ส่วนมากยอมรับว่าเกิดจากตัวครูเป็นส่วนใหญ่ เพราะเด็กไม่ได้รับการฝึกฝน ประการที่สอง นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหนังสือ เพื่อง่ายต่อการอ่านหนังสือ สอบไม่ได้ เพราะไม่ยอมอ่าน แต่ต้องอ่านเพื่อให้ทำข้อสอบได้ ดังนั้น เมื่อพ้นจากห้องเรียนหรือช่วงปิดภาคเรียน จึงรู้สึกหลุดพ้นจากการอ่านหนังสือไป ประการที่สาม นักเรียนบางส่วนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อ่านหนังสือไม่คล่อง ซึ่งตัวนักเรียนเองก็ไม่สนใจที่จะฝึกฝนให้อ่านได้ ทั้ง ๆ ที่การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ และ ประการสุดท้าย นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ หรือจับใจความสำคัญได้ไม่ถูกต้อง จะจับใจความสำคัญได้เพียงเรื่องสั้น ๆ ข้อความสั้น ๆ และใช้วิธีลอกข้อความหรือเนื้อเรื่อง ไม่สามารถสรุปเป็นคำพูดของตนเองได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และการอ่านจับใจความสำคัญจึงมุ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ และจัดทำกรวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus เพื่อต้องการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ด้วยการจัดการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม เน้นทักษะการอ่านในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนสอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 382 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเมือง

พญาแลวิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนการอ่านจับ

ใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค KWL Plus

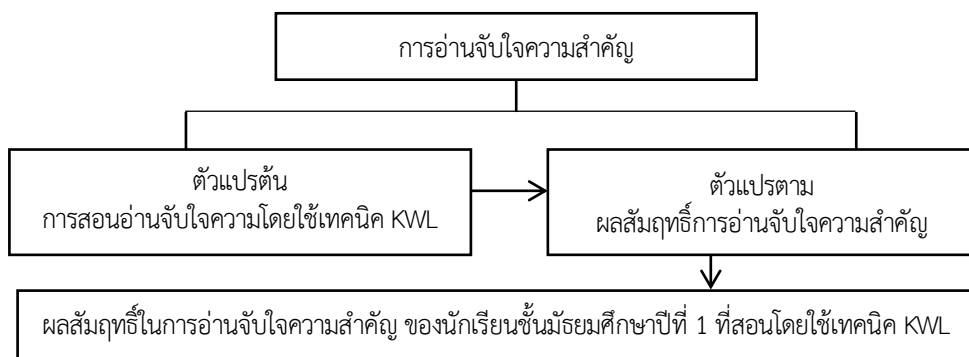
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านจับใจความสำคัญจากเนื้อหาที่กำหนด

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ทดลอง 12 ชั่วโมง ในปีการศึกษา 2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยทางการศึกษา เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดย

ใช้เทคนิค KWL Plus ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 3 การสร้างและหาคุณภาพ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 4 การดำเนินการทดลอง

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพญาแล
วิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561
จำนวน 382 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมือง
พญาแลวิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา
2561 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบ
เจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีอยู่ 2
ประเภท ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน
จับใจความสำคัญและแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ โดยมี
รายละเอียดดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับ
ใจความสำคัญ โดยใช้รูปแบบ KWL Plus ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้
การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
จำนวน 7 แผน ใช้เวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เป็น
แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหา
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมี
ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
ผู้วิจัยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
KWL Plus ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน
รวมถึงศึกษาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร
เพื่อศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา
และจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4 - 55)

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนจัดการเรียนรู้และ
การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus

1.3 ศึกษาและคัดเลือกบทอ่านให้ตรง
กับตัวชี้วัดของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง
กับการอ่านจับใจความสำคัญ

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การ
อ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิค KWL Plus
ในแผนประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการ
เรียนรู้ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจัดกิจกรรม
กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยง
เข้าสู่เรื่องที่อ่าน เช่น ให้ดูภาพที่สัมพันธ์กับ
เรื่องที่อ่าน เกมทางการศึกษา การใช้คำถาม
พร้อมทั้งอธิบายการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

ขั้นกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดย
ใช้เทคนิค KWL Plus มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กิจกรรมก่อนการอ่าน เรียกว่า ขั้น K คือ นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนระดมสมองถึงสิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้วนำข้อมูลมาบันทึกไว้ในตารางช่อง K

ขั้นที่ 2 กิจกรรมระหว่างการอ่าน เรียกว่า W คือ นักเรียนต้องการรู้ อะไรเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยให้นักเรียนกำหนดคำถามร่วมกับครู แล้วบันทึกคำถามลงในช่อง W

ขั้นที่ 3 กิจกรรมหลังการอ่าน เรียกว่า L คือ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่าน โดยภายหลังจากการอ่านเรื่องนักเรียนเลือกข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาตอบคำถามที่กำหนดไว้ในช่อง W แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลเดิมที่ตนเองมีอยู่กับข้อมูลใหม่ที่ได้รับตลอดจนจัดลำดับข้อมูลแล้วบันทึกลงในช่อง L

ขั้นการวัดและประเมินผล ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาด้วยการซักถามร่วมกัน

1.6 กำหนดรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย สารการเรียนรู้, มาตรฐาน, ตัวชี้วัด, จุดประสงค์การเรียนรู้, สารสำคัญ, เนื้อหาสาระการเรียนรู้, สมรรถนะสำคัญของการเรียน, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้, สื่อการเรียนรู้, ชิ้นงานหรือภาระงาน, การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน และ นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิจัยพิจารณา

1.7 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อ ประเมินตรวจสอบความเหมาะสมของ

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบบประเมินดังกล่าวเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) (อึ้งโนสวดี ไตรรงค์, หน้า 71) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00

หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50

หมายความว่า เหมาะสมมาก

2.51 – 3.50

หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50

หมายความว่า เหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50

หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิจัยและนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่

ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินคุณภาพแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่

ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและนำมาจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา จำนวน 34 คน เพื่อหาความเหมาะสมของแผน การจัดการ

เรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จไม่ทันเวลาจึงลดจำนวนกลุ่มและเพิ่มบุคคลให้มากขึ้น

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิจัยอีกครั้ง แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 สาระมาตรฐาน ตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4 – 55)

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิจัยพิจารณา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเที่ยงตรง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 – 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญใช้เกณฑ์การให้คะแนน (ปราชญ์หล้าเบญจนะ, 2559, น. 2 -3) ดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์

2.4 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญที่ได้รับการประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วไปหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา จำนวน 34 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ต้องอยู่ในช่วง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจ - จำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (อังกะนิคมกร อนุภาพ, 2560, หน้า 47) ผลการทดลองพบว่า แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.40 – 0.76 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27 – 0.73

2.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้รูปแบบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ One Group Pre-test Post-test Design มีลักษณะการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบ One Group Pre-test Post-test Design

ก่อนเรียน	ทดลอง	หลังเรียน
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยได้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนประจำในชั้นนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองเอง ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง (ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน) มีขั้นตอนการ ดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียน วิธีปฏิบัติให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองให้เข้าใจ

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญจำนวน 40 ข้อ

3. ผู้วิจัยดำเนินการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอน KWL Plus จำนวน 7 แผน รวม 12 ชั่วโมง

4. ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 40 ข้อ

5. ผู้วิจัยเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนทราบแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยดำเนินการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โดยการทดสอบทางสถิติ t-test แบบ dependent

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิค KWL Plus สามารถสรุปผลได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิค KWL Plus

คะแนนแบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	Min	Max	t	Sig
วัดผลสัมฤทธิ์ฯ ก่อนเรียน	34	18	5.43	12	21	13.36	.00**
วัดผลสัมฤทธิ์ฯ หลังเรียน	34	28	4.28	29	38		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 พบว่าคะแนนการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ก่อนการใช้เทคนิค KWL Plus มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 18 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.43 คะแนนต่ำสุด (Min) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 12 คะแนนสูงสุด(Max) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 21 และคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 หลังการใช้เทคนิค KWL Plus มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 28 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.28 คะแนนต่ำสุด (Min) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 28 คะแนนสูงสุด (Max) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 38 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 หลังการใช้เทคนิค KWL Plus สูงกว่าก่อนการใช้เทคนิค KWL Plus อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้เทคนิค KWL Plus สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ที่สอนโดยใช้เทคนิค KWL Plus แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิค KWL Plus อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมงที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับสุวรรณา ดวงสวัสดิ์ (อ้างถึงใน เสาวภา ช่วยแก้ว, 2558, น. 651) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH Plus เป็นกลวิธีในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีกรอบและแนวทางในการทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ฝึกการแสวงหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน และยังฝึกการจัดระบบข้อมูลความรู้และความคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ ทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อนบรรลุเป้าหมายได้เหมือนกัน สอดคล้องกับรินทร์ลภัส เกลิมธรรมวงษ์ (2557) ที่ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus ซึ่งความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับณัฐภัทร ปันปิ่น (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับวิธีการอ่านแบบจับคู่ที่มีต่อทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค KWL Plus

ร่วมกับวิธีการอ่านแบบจับคู่มีทักษะการอ่านจับใจความหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWL Plus รูปแบบปกติกลุ่มควบคุม ($\bar{X}$ = 25.06) ที่เรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การเลือกบทอ่านในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนของเทคนิค KWL Plus ครูควรเลือกเนื้อหาของบทอ่านที่มีชื่อเรื่องที่น่าสนใจนักเรียนคุ้นเคยสนใจไม่ยากจนเกินไปหรือเป็นเรื่องที่นักเรียนพอมีพื้นฐานอยู่บ้างเพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองมาช่วยทำความเข้าใจหรือตีความบทอ่านจะทำให้ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและระดมความคิดร่วมกับเพื่อนๆ ได้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ครูควรมีบทบาทในทุกขั้นตอนไม่ควรปล่อยให้เด็กทำกิจกรรมเพียง

ลำพังครูควรเริ่มฝึกนักเรียนตั้งแต่การบันทึกข้อมูลลงในตาราง KWL Plus ให้ถูกต้องและเป็นระบบระเบียบตั้งแต่ครั้งแรกเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการเขียนสรุปความได้ง่ายขึ้นตลอดจนครูต้องเน้นย้ำถึงการเขียนสรุปความการใช้ภาษาการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

3. ครูควรกระตุ้นนักเรียนความรู้เดิมหรือแนวคิดของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการทำกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดระดมสมองการตั้งคำถามการจัดระเบียบของข้อมูลและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความร่วมกับเทคนิคอื่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของนักเรียนโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อหรือวิธีการสอนอื่น ๆ

3. ควรทำวิจัยการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค KWL Plus ในระดับชั้นอื่น ๆ

แหล่งอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1-2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.cvk.ac.th/download/.pdf>.

ณัฐภัทร ปันปิ่น. (2559). *ผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับวิธีการอ่านแบบจับคู่ ที่มีต่อทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพพรรณ อินทนิล. (2553). *เทคนิคการเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รินทร์ลภัส เณมธรรมวงษ์. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWLPlus. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสาวภา ช่วยแก้ว. (2558). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียง
โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
The Development of Pronunciation Achievement by Using Reading Skill,
Distribution of Spelling Words of Prathomsuksa 1 Students**

พิจา พลมาตย์*

Picha Pholmatya

E-mail: pichaphol03@gmail.com

ปพิชญา พรหมกันธา**

Papichaya Promkuntha

พัทธนันท์ พาป้อ**

Phattananant Papor

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสะพานที่ 3 ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงโดยแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$, Arithmetic Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D., Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.06/89.84 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80
 2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
- คำสำคัญ:** ผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียง, แบบฝึกทักษะ, การอ่านแจกลูกสะกดคำ

ABSTRACT

This research was aimed to study the development of pronunciation achievement by using reading skill, distribution of spelling words of prathomsuksa 1 students. The objectives were; 1) to find the achievement of arrangement of reading and learning activities using reading skills according to the benchmark 80/80, and 2) to compare learning achievement before and

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

after learning of prathomsuksa 1 students. The population of research was prathomsuksa 1 students in academic year 2018 of Sapantheesam School, Aranyik Sub-district, Mueang District, Pitsanulok Province in the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 1. The samples used in this research were 31 students of prathomsuksa 1/2 in academic year 2018 by means of specific selection. The tools used in the research were 1) 10 learning management plans of pronunciation achievement by reading skill and distribution of spelling words of prathomsuksa 1 students and 2) 20 items of Thai spelling words test before and after learning with quality examination and consistency index (IOC). The basic statistics used in the research were mean ($\bar{x}$ Arithmetic Mean) and standard deviation (S.D.). The data were analyzed by using statistics to find the different achievement scores between pre-test and post-test of the sample group with t-test formula based on the Dependent calculation as a ready-made program.

The results of research found that:

1. Arrangement of learning activities of pronunciation by using reading skill, distribution of spelling words of prathomsuksa 1 students was in efficiency of 87.06 / 89.84 which was more effective than the criteria set out before at 80/80.
2. Results of comparison showed that achievement score of post-test was higher than that of pre-test which had statistical significance at 0.5.

Keywords: Pronunciation achievement, Reading skill, Distribution of spelling words

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคม (กรมวิชาการ, 2545, น. 3) ดังนั้น ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจศึกษาหลักเกณฑ์ของภาษาและฝึกฝนให้มีทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารการเรียนรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และความจงรักภักดี เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน และประเทศชาติ

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ และต้องฝึกฝนทักษะการอ่านให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้ใช้ทักษะ การอ่านนำไปสร้างความรู้ ความคิดไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ การดำเนินชีวิต และการสร้างนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ, 2546, น. 180) จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในครั้งนั้นสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาที่พบจากการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่าน

ของผู้เรียนคือการอ่านคิดวิเคราะห์ซึ่งอ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความสำคัญรองได้ ไม่สามารถสรุปข้อคิดเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วย

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่านมีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี ในต่างประเทศปัจจุบันนี้ได้มีการส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอย่างมากทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ได้เป็นอย่างดี (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย, 2538, น. 136)

การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียวหากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งการสอนแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เรียน หากครูไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำนักเรียนในระยะเริ่มเรียนการอ่านของนักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ทำให้เมื่ออ่านหนังสือมากขึ้นจะสับสน อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหามากของนักเรียนไทยในปัจจุบัน ผลจากการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การอ่านแบบแจกลูกสะกดคำจะช่วยให้นักเรียนประสมคำอ่านและสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง การสอนแจกลูกสะกดคำควรสอนในช่วงที่นักเรียนยังอ่านหนังสือไม่แตกฉานประมาณช่วงชั้นที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 39)

ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียน และพบว่ามาตรฐานของผู้เรียนระดับประถมศึกษาทุกระดับที่ควรปรับปรุง ดังนั้นการจะให้ผู้เรียนมีศักยภาพด้านภาษาไทยสูงนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งทักษะการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและวางกรอบมาตรการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จประจำปีการศึกษา 2561 จึงได้ทำแผนกลยุทธ์และกิจกรรมสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้ผู้เรียนทุกคนอ่านออก อ่านคล่อง โดยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดมาตรฐานด้านการอ่านไว้ เช่น สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน

อ่านได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำที่อ่าน สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ คิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคการปฏิบัติเพื่อพัฒนานักเรียนแต่ละบุคคลและกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนจะได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองโดยใช้กรณีศึกษาที่สามารถช่วยพัฒนา การเรียนของผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

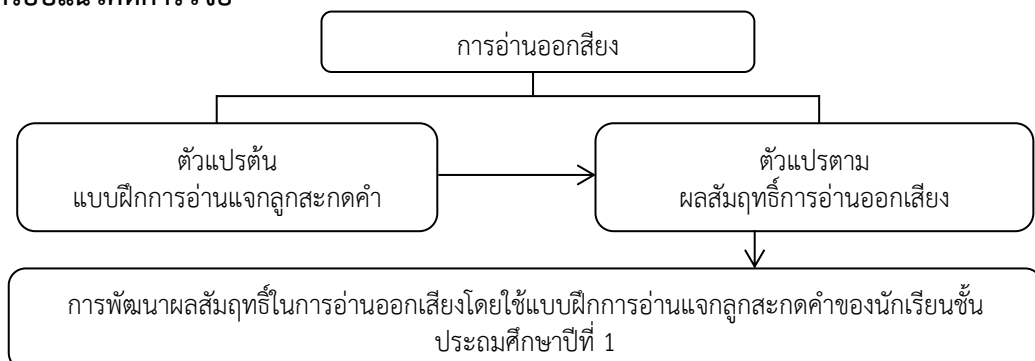
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียง ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสะพานที่ 3 หลังเรียนกับก่อนเรียนแตกต่างกัน ร้อยละ 50

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 72 คนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสะพานที่ 3 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบฝึกการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสะพานที่ 3 ปีการศึกษา 2561

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านออกเสียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมการอ่านสะกดคำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกอ่านคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติการอ่านสะกดคำ
2. แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติทักษะด้านการอ่าน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านแจกลูกสะกดคำ เป็นแผนพัฒนาทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 แผน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านแจกลูกสะกดคำ

1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิควิธีและกระบวนการสอนภาษาไทย

1.3 นำคำที่ประสมสระอา สระอะ สระอิ สระอี สระอ สระอือ สระอุ สระอู สระเอ และสระแอ มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านแจกลูกสะกดคำโดยมีส่วนประกอบสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อแหล่งการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนั้น

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตามวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 97) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่า จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ใช้ประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ใช้ประเมิน

- 1 เมื่อแน่ใจว่า จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ใช้ประเมิน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสะพานที่สาม สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2. การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

2.1 ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.3 ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากเอกสารต่าง ๆ

2.4 นำแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ชุด เรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบฝึกทักษะพร้อมแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา ตลอดจนความสมบูรณ์ของชุดฝึก ได้ค่าดัชนีสอดคล้อง เท่ากับ 0.5–1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.6 นำแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 นำแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสะพานที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 31 คน

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแจกลูกสะกดคำ

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 89-90)

3.2 ศึกษาเอกสาร หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการประเมินผล การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของกรมวิชาการ 2551

3.3 กำหนดเนื้อหาและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน จำนวน 30 ข้อ โดยสร้างให้ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและพฤติกรรมที่จะวัด ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเพื่อไว้เพื่อคัดเลือกใช้จริง 20 ข้อ

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมกับข้อ (1.5) เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่า
ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า
ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์
ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่า

ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์

3.6. นำคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรของ โรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton 2000, อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64-65)

3.7. การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านสะกดคำภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลการตรวจสอบคุณภาพหาความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.78 ค่าแปรผลแบบทดสอบ ใช้ได้

3.8 นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้รูปแบบวัดการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบ One Group Pre – test, Post – test Design มีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบ One Group Pre – test, Post – test Design

ก่อนเรียน	ทดลอง	หลังเรียน
T ₁	X	T ₂
สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย		
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การทดลองโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การดำเนินการวิจัย

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 31 คน โดยใช้แบบฝึกทักษะจำนวน 10 ชุด เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน
3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐานเพื่อใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent คำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้

แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ
80/80

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้
แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
1. คะแนนเฉลี่ยการประเมินแบบทดสอบการอ่านออกเสียงประจำชุด จำนวน 10 ชุด	31	10	8.7 1	1.10	87.06
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบหลังเรียน (30 ข้อ)	31	20	17. 97	2.18	89.84
ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียง (E_1/E_2) เท่ากับ 87.06/89.84					

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้
แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

เท่ากับ 87.06/89.84 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูง
กว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การ
อ่านออกเสียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 1

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการ
เรียนรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	Min	Max	t	sig (2-tailed)
วัดผลสัมฤทธิ์ฯ ก่อนเรียน	31	8.32	1.42	4.00	11.00	45.83	.00**
วัดผลสัมฤทธิ์ฯ หลังเรียน	31	17.97	2.18	13.00	20.00		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า คะแนน
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
เรื่อง การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่
1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 8.32 S.D. = 1.42
คะแนนต่ำสุด (Min.) เท่ากับ 4 คะแนน
คะแนนสูงสุด (Max.) เท่ากับ 11 คะแนน และ
คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 17.97 SD

= 2.18 คะแนนต่ำสุด (Min.) เท่ากับ 13
คะแนน และคะแนนสูงสุด (Max.) เท่ากับ 20
คะแนน แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่
1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.06/89.84 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

สรุปได้ว่า หลังจากเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงแล้ว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

อภิปรายผล

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.06/89.84 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ จินใจ (2552, น. 66-67) ได้ศึกษา การพัฒนา

แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 85.15/84.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจต่อแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เฉลี่ย 14.70

2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ เกิดแก้ว (2553) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิชิตผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนก่อนและหลังการใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิชิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนก่อนและหลังการใช้วิธีการสอนแบบปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียน

หลังการใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิซิกับการสอนปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านแจกลูกสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้สร้างนวัตกรรมตามขั้นตอน โดยศึกษาหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หลักการสอน หลักจิตวิทยาการสอน และหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ตามขั้นตอน และผ่านการตรวจสอบคุณภาพ

จากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรศึกษาระบบการสอนการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกจกลูกสะกดคำให้เข้าใจ และนำไปใช้อย่างถูกต้อง

2. ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ก่อนดำเนินการปฏิบัติการ ครูควรเตรียมความพร้อมทั้งสื่อการเรียนการสอนและกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

แหล่งอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- ศิริรัตน์ เกิดแก้ว. (2553). *ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิซิ*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ศุภวัฒน์ จินโจ. (2552). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแจกลูกและสะกดคำภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์. (2538). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

**การพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต
ในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน
DEVELOPING A MANUAL AND BUILDING A NETWORK FOR TEACHING
AN ANTI-CORRUPTION SYLLABUS AMONG UNIVERSITIES
IN THE UPPER NORTHERN REGION**

ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน*

Saksayan Yaisamsen

E-mail: saksayan.yo@gmail.com

ประทีป พิษทองหลาง*

Prateep Peuchthonglang

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาคู่มือการสอนเพื่อปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของนักศึกษาในการต่อต้านการทุจริต 2) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน และ 3) เพื่อสังเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน เป็นการศึกษาแบบผสมวิธีพื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน 12 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้ง 12 สถาบันฯ 40 คน รวม 480 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1) คู่มือฯ มี 13 บท ใช้สอน 15 สัปดาห์ฯ 3 ชั่วโมง ได้แก่ (1) ความหมายของการทุจริต (2) ประเภทและรูปแบบของการทุจริต (3) ผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม (4) สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (5) ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (6) ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อพัฒนาการและความเจริญเติบโตของประเทศไทย (7) สาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต (8) หลักธรรมาภิบาลสากลในการปฏิบัติงาน (9) นโยบายและแนวทางในการบริหารงานด้วยธรรมาภิบาล (10) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับสากล ระดับประเทศ (11) ทศนครี และความตระหนักถึงผลกระทบที่ร้ายแรงของการทุจริต (12) จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และ (13) แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการทุจริต

2) เครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดทำประมวลการสอนรายวิชาที่เหมาะสมกับสังคมเชียงใหม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สังคมตระหนัก ตื่นตัว ต่อต้านไม่จ่ายยอมต่อการทุจริตและไม่ยอมรับการทุจริตด้วยการบูรณาการความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิจนสำเร็จลุล่วง

3) คู่มือฯ มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญ 7 คน อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการสอนให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้

คำสำคัญ: การพัฒนาคู่มือ, เครือข่ายการสอน, การต่อต้านการทุจริต

* กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ABSTRACT

This research aims to: 1) develop a teaching manual in order to foster, raise awareness, and shape students' opinions towards anti-corruption; 2) strengthen the network for teaching an Anti-Corruption syllabus among the universities in the upper northern region; 3) synthesize and evaluate the manual and networking. Mixed method research was implemented. The research locations were 12 universities in the upper northern region. The sample was selected by random sampling of 40 participants from each university, in total 480 participants, including administrators, teachers, staff, and students in those 12 universities. The data was analyzed by using basic statistics and a descriptive method was implemented to present the data. The findings show that:

1) The manual is comprised of 13 lessons. Each lesson was taught 3 hours per week for 15 weeks. The lessons include: (1) the definitions of corruption; (2) types and forms of corruption; (3) conflicts of interest; (4) causes and factors affecting the conflicts of interest; (5) the impact of corruption on politics, economy, and society; (6) the impact of corruption on the development and growth of Thailand; (7) causes and factors of corruption; (8) good governance at work; (9) policies and guidelines for good governance in public administrations; (10) international and national anti-corruption laws; (11) attitude and awareness towards the consequences of corruption; (12) the awareness of a good citizen on protection against corruption; (13) guidelines for self-improvement to avoid corruption.

2) The Anti-Corruption teaching network from 12 universities in Chiang Mai successfully designed the course syllabus with an integral collaboration from the administrators and experts. The course was suitable for the condition of Chiang Mai society. It was also based on the national policies regarding anti-corruption, aiming to raise awareness within society and to be alert in protecting against corruption.

3) The manual was evaluated by 7 specialists. The average level of quality was good. The average level of overall comments was excellent and, as a result, the manual can be beneficially used for teaching to achieve its objectives.

Keywords: manual development, building teaching network, anti-corruption syllabus

บทนำ

ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และการคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ โดยปัญหานี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อน

มากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ เช่น องค์กรการสหประชาชาติ ธนาคารโลกและภาคประชาชนที่ต่างเห็นพ้องกันว่า การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง ประเทศไทย

เป็นประเทศที่มีปัญหาคอร์รัปชันในระดับที่สูง และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ซึ่งน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง และทำให้เห็นถึงการดำเนินงานในการต่อต้านการคอร์รัปชันของประเทศไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีความพยายามในการกำหนดและใช้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องมาโดย ดังนั้น รัฐบาลควรจัดให้ปัญหาการคอร์รัปชันนั้นเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกัน (จารุวรรณ สุขุมลพงษ์, 2559)

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเป็นสมาชิกเครือข่าย ภาควิชาต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลก ดังนั้น จึงต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้านที่จะเป็นผู้นำในภูมิภาคนี้ และเป็นที่ยอมรับในสังคมโลก แต่ในภาพรวมแล้วประเทศในกลุ่มอาเซียนส่วนใหญ่จำนวน 8 ประเทศ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของโลก ดังนั้น ประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียนจะต้องร่วมมือ และใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดที่จะมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว มิเช่นนั้น การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคตคงไม่ประสบผลสำเร็จเหมือนกลุ่มสหภาพยุโรปและยุโรปตะวันตกที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันอยู่ในระดับที่สูง โดยสรุปประเทศไทยยังมีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอยู่มาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้สถาบันการเงินของไทยถูกลดความเชื่อถือในสายตาชาวโลก การทำธุรกรรมทางการเงินในระดับนานาชาติจะยากขึ้น เพราะไม่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต

การป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ทุจริตคอร์รัปชันอันเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของสังคมไทยนั้น แนวทางที่สามารถทำได้ย่อมมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต การปรับเปลี่ยนฐานคิดเพื่อให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ด้วยการใช้อนุวัตรทางการศึกษาในการปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของเยาวชนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

การปฏิบัติเพื่อบรรลุดุติประสงคดังกล่าวไว้ข้างต้น สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 สถาบัน จึงได้จัดทำข้อตกลง (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในการร่วมมือส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และประสานงานในการเสริมสร้างทัศนคติความซื่อสัตย์ สุจริตให้แก่คณาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษา และนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้การศึกษาของมหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้สังคมไทยมีค่านิยมซื่อสัตย์ สุจริต และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน 5 ประเภท ได้แก่ 1) การทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ 2) การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง 3) การทุจริตในการสัมปทาน 4) การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ 5) การทุจริตเชิงนโยบาย (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2558) สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 สถาบันจึงได้ร่วมกันจัดทำประมวลคำสอนรายวิชา (Course syllabus) วิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สำหรับการเรียนรู้การสอนระดับปริญญาตรีที่เหมาะสมกับสังคม

เชียงใหม่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 ให้สังคมตระหนัก ตื่นตัว ต่อต้าน และไม่จำยอมต่อการทุจริต และไม่ยอมรับการทุจริต ด้วยการบูรณาการความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 12 สถาบัน ให้เป็นมิติใหม่ของคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเข้มแข็ง และยั่งยืนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตนั้น นอกจากประมวลคำสอนรายวิชาแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการจัดทำคู่มือการสอนที่มีประสิทธิภาพมาใช้คู่กัน นอกจากนี้ ความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้สอนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดการต่อต้านการทุจริตของเยาวชน ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ยั่งยืนและเกิดประโยชน์ในวงกว้าง บทความวิจัยนี้ จะนำเสนอการพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน อันจะสร้างประโยชน์แก่นักศึกษาและสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาคู่มือการสอนเพื่อปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของนักศึกษาในการต่อต้านการทุจริต 2) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน และ 3) เพื่อสังเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี มีขั้นตอนในการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาคู่มือการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริต และขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายพื้นที่วิจัยคือ มหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน 12 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา 5) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 6) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 7) มหาวิทยาลัยพายัพ 8) มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ 9) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 10) สถาบันการพลศึกษา 11) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 12) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนเชียงใหม่ ส่วนขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้ง 12 สถาบัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้ง 12 สถาบันฯ 40 คน รวม 480 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบง่าย สำหรับขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน 5 ประเภท ได้แก่ 1) การทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ 2) การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง 3) การทุจริตในการสัมปทาน 4) การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ 5) การทุจริตเชิงนโยบาย

การทบทวนวรรณกรรม

คอร์รัปชัน (Corruption) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Corruptio เป็นคำที่รู้จักกันดีทั่วไปมานานแต่ความหมายของคำนี้มีหลากหลายต่างๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้ Magavilla เสนอว่า หลักการหรือมุมมองในทางศีลธรรม ทางการเมืองหรือทางเศรษฐศาสตร์ (United Nations, 1989) ส่วน Bowles กล่าวว่า ในมุมมองของพฤติกรรมหรือการกระทำนั้น คอร์รัปชันอาจจัดเป็นอาชญากรรม (crime) ประเภทหนึ่ง ในบางกรณีคอร์รัปชันอาจจะถูกมองในความหมายที่แคบและต่างจากการโกง ยกยอก ริตไถ การขู่ โดยมองว่าคอร์รัปชันเป็นการกระทำของคนสองฝ่ายที่หาประโยชน์ร่วมกันจากฝ่ายที่สาม (United Nations, 1989) เช่น การติดสินบน คอร์รัปชันในความหมายขององค์การสหประชาชาตินั้นไม่ใช่แค่พฤติกรรม แต่เป็นปรากฏการณ์ (phenomenon) ในทางสังคม การเมืองและเศรษฐศาสตร์ ที่เป็นปัญหาสำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก (UNODC, 2009) และองค์กรระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส Transparency International (TI) ให้นิยามคำคอร์รัปชันคือ การใช้อำนาจที่ได้รับไว้วางใจในทางที่ผิด (abuse of entrusted power) เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลซึ่งใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน สภาประชาคมยุโรปได้ให้คำจำกัดความคอร์รัปชันหมายถึง การใช้อำนาจสาธารณะที่มีขอบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือการให้สินบน และความประพฤติทั้งหลายของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในภาครัฐหรือเอกชนประพฤติดีฝ่าฝืนหน้าที่ของตน โดยไม่สมควรกับตำแหน่ง

หน้าที่ของตนในฐานะเจ้าพนักงานแห่งรัฐ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเอกชน ตัวแทนหรือฐานะความสัมพันธ์อื่นๆ โดยมุ่งประสงค์ให้ได้รับประโยชน์ใดๆ โดยมีขอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น (ฐานันท์ วรรณโกวิทย์, 2560) โดยสรุปคอร์รัปชัน เป็นการกระทำที่มีการใช้อำนาจหรือ การให้สินบน ที่อาจจะผิดหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ แต่มีเจตนาให้ได้รับประโยชน์อันไม่สมควรจะได้และคอร์รัปชันนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยการคอร์รัปชันในภาคเอกชนอาจหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหรือตำแหน่งที่ได้มาจากผู้ถือหุ้น ในการดำเนินงานของบริษัทเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

สำหรับประเทศไทยคำว่าคอร์รัปชัน เป็นคำที่ใช้ในวงการราชการ รัฐวิสาหกิจ ส่วนของเอกชนจะใช้คำว่าทุจริต ซึ่งหมายถึงการแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง บทบาทหน้าที่โดยมิชอบขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติจากหน่วยงาน บริษัท องค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ พจนานุกรมไทยของบริษัทรพีพิทยาได้ให้ความหมายของคำว่า "คอร์รัปชัน" หมายถึง "การฉ้อราษฎร์บังหลวง เบียดบังเอาโดยอำนาจหน้าที่ราชการ" แต่ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านมีความเห็นว่า คำว่า "ฉ้อราษฎร์บังหลวง" นั้น มีความหมายแคบกว่า "คอร์รัปชัน" เพราะคำว่าฉ้อราษฎร์บังหลวงอาจหมายความว่าเฉพาะการเบียดบัง ยกยอกทรัพย์สินของรัฐและของสาธารณะเท่านั้น การที่เจ้าพนักงานเรียกและรับสินบนจากราษฎรจะจัดอยู่ในประเภทฉ้อราษฎร์เพราะเป็นการเรียกหรือรับเอาเงินหรืออามิสอย่างอื่นเพื่อปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติราชการเป็นการให้คนแก่ผู้ให้สินบนแต่การบังหลวงเป็นการที่เจ้าพนักงานทำทุจริตต่อหน้าที่

เสียหายผลประโยชน์ของแผ่นดิน ทั้งนี้ จะเป็นโดยสมคบกับราษฎรเบียดบังผลประโยชน์นั้นหรือไม่ก็ได้ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แปลคำว่า การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Corruption และเมื่อพิจารณาถึงชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ยังใช้คำว่า การทุจริต และเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษก็มีความหมายตรงกับคำว่า Corruption กับความหมายดังกล่าวเช่นเดียวกัน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2549) ได้เรียบเรียงความหมายของคอร์รัปชันตามแนวคิดของเดวิด โรเซนบลูม และเดอบอราห์ โกลด์แมน ว่าการคอร์รัปชัน เป็นการทรยศต่อความไว้วางใจสาธารณะ เพราะว่าเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว การคอร์รัปชันในภาครัฐมีอยู่ทั่วโลกและเป็นตัวจำกัดความสามารถของระบบบริหารในหลายประเทศ การคอร์รัปชันโดยวิธีติดสินบนและใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งเป็นแบบแผนที่ทำกันทั่วไปและเป็นที่รู้กันว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการทำงาน การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างแนวคิดและวิธีการปฏิบัติระหว่างการคอร์รัปชันกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันพบว่า ในปัจจุบันพัฒนาการของแนวคิดและวิธีการของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน นับตั้งแต่เริ่มมีการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการคอร์รัปชันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก จากนักธุรกิจและประชาชนโดยตรง

ตัวอย่างของวิธีการดังกล่าวได้แก่ การรับสินบน เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและการส่งส่วยเพื่อให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพื่อให้เกิดความสะดวกราบรื่นในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจที่อาจมีความคาบเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น

ระยะที่ 2 เป็นการคอร์รัปชันที่ได้ถูกพัฒนาพฤติกรรมกระทำการที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกล่าวคือ เป็นการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการและนักธุรกิจ ในการใช้กฎหมายหรือช่องว่างของกฎหมาย ในการแสวงหาผลประโยชน์จากโครงการของรัฐต่างๆ หรือเป็นการร่วมมือกันคอร์รัปชันของกลุ่มบุคคลดังกล่าวเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิผูกขาดสัมปทานของรัฐ ในการนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์หรือค่าเช่าทางเศรษฐกิจต่อไป

ระยะที่ 3 จะเป็นการคอร์รัปชันที่กลุ่มบุคคลต่างๆ ในการคอร์รัปชันในระยะที่สองพยายามที่จะทำให้วิธีการคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้การคอร์รัปชันนั้นๆ สามารถที่จะถูกตรวจพบเพื่อลงโทษผู้กระทำการคอร์รัปชันได้ยากมากขึ้น ซึ่งแนวคิดและวิธีการปฏิบัติที่สำคัญของการคอร์รัปชันนี้คือ ได้มีการนำเอากลุ่มบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญคือ “กลุ่มข้าราชการที่มีบทบาทหน้าที่ในทางวิชาการในหน่วยงานราชการของรัฐ” (Technocrat) หรือนักวิชาการที่มีความรู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้องกับการที่จะทำการคอร์รัปชัน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย โดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหม่นี้ จะทำหน้าที่

สำคัญในการ “สร้างเงื่อนไขต่างๆ” ที่ทำให้กลุ่มบุคคลกลุ่มเดิม (นักการเมือง, ข้าราชการ และนักธุรกิจ) “มีความชอบธรรม” (Legitimacy) ที่จะนำเอาเงื่อนไขต่างๆ เหล่านั้น ไปใช้เพื่อเป็นข้ออ้างในการสร้างเครื่องมือ และขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงาน อันได้แก่ นโยบายสาธารณะและกฎหมายต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งจะสามารถนำมาใช้เพื่อการคอร์รัปชันหรือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว จากการอ้างถึงผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากการดำเนินงานตามนโยบาย หรือบังคับใช้กฎหมายที่ได้ถูกสร้างขึ้นมาก่อนหน้านั้นต่อไป ภายหลังจากที่เครื่องมือ และขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ ได้ถูกนำออกมาใช้ดำเนินการหรือใช้บังคับ หรือแล้วในที่สุด ซึ่งการคอร์รัปชันในลักษณะนี้ ในปัจจุบันนิยมเรียกกันว่าเป็น “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น “กระบวนการสร้างความชอบธรรม” ที่ เป็นสาเหตุสำคัญให้การคอร์รัปชันที่เกิดในภายหลัง มีกระบวนการดำเนินงานที่ สลับซับซ้อน และมีรูปแบบการดำเนินการที่มีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งนี้เพราะกระบวนการคอร์รัปชันจะถูกนำมาผูกติดกับ “เงื่อนไขที่สร้างความชอบธรรม” ให้กับนโยบายและกฎหมายนั้นๆ จะสามารถเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการคอร์รัปชันของกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้ และทำให้บางครั้งการคอร์รัปชันในลักษณะเช่นนี้ แทบจะไม่สามารถถูกตรวจสอบได้เลย เพราะไม่อาจจะพิสูจน์ได้ว่า การดำเนินงานดังกล่าวมีเจตนาหรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรือแสดงข้อสังเกตให้เห็นว่าได้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น ทั้งนี้ถึงแม้ว่าการดำเนินงาน

ดังกล่าวอาจจะมีพฤติการณ์อันชวนให้น่าสงสัยว่ามีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นก็ตาม หรือหากว่าการคอร์รัปชันดังกล่าวได้ถูกตรวจสอบ ผลที่เกิดขึ้นคือ กระบวนการตรวจสอบนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษนั้น แทบจะไม่สามารถสืบสาวไปถึงกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวการใหญ่หรือเป็นผู้สร้างนโยบาย หรือกฎหมายที่ก่อให้เกิดช่องทางหรือโอกาสให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้นได้เลย ส่วนใหญ่แล้วกระบวนการตรวจสอบเอาผิดก็มักจะสิ้นสุดอยู่กับการดำเนินการกับกลุ่มบุคคลในระดับกลาง และระดับล่างจำนวนหนึ่งเท่านั้น

โดยสรุปแล้ว คอร์รัปชัน เป็นคำที่รู้จักกันดี ไม่มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเหมือนกันในระดับสากล แต่ตรงกันที่เป็นการกระทำผิดอย่างหนึ่ง โดยเป็นการกระทำทุจริตประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหรือหน้าที่ อาจจะกระทำโดยผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ หรือโดยผู้ต้องการให้อำนาจหรือหน้าที่นั้น หรือเกิดขึ้นโดยลำพังฝ่ายเดียวก็ได้ เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่แสดงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและเป็นปัญหาสังคม มีได้ทั้งในองค์กรภาครัฐ คือเป็นคอร์รัปชันต่อสาธารณะ และเอกชนที่เป็นการคอร์รัปชันต่อองค์กร สมาชิกหรือลูกค้าขององค์กร เป็นการกระทำที่อาจผิดหรือถูกกฎหมายก็ได้แต่ผิดทางศีลธรรม คุณธรรมหรือจริยธรรม โดยมีผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจจะเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง หน้าที่ ความภาคภูมิใจ การอุปถัมภ์ ความพอใจหรืออื่นๆ ได้ และมักเป็นพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น ปิดบังและบิดเบือนที่ตรวจสอบ หรือพิสูจน์ได้ยาก ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคอร์รัปชันนั้นจะเป็นพื้นฐานที่

นำไปสู่นำไปประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไข
ปัญหาต่อไป

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาคู่มือการสอนเพื่อปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของนักศึกษา ในการต่อต้านการทุจริต

การพัฒนาคู่มือการสอนการต่อต้านการ
ทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน
มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) รวบรวม
องค์ความรู้พื้นฐานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
การคอร์รัปชันในประเทศไทย 2) สืบค้นข้อมูล
สถานการณ์การคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในโลกและ
ในประเทศไทย 3) รวบรวมและวิเคราะห์
ข้อมูลการวิจัยด้านการคอร์รัปชันของประเทศไทย
4) รวบรวมมติจากการประชุมของ
คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน 5)
วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมในข้อ
1-4 และนำมาสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ (1)
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ได้แก่
ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน ประเภท
ของการทุจริตคอร์รัปชัน สาเหตุของการทุจริต
คอร์รัปชัน ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชัน
(2) สรุปมติจากการประชุมของคณะรัฐมนตรีที่
เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน (3) สรุปข้อมูลการ
วิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคอร์รัปชันของประเทศไทย
ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2559 (4) สรุป
สถานการณ์การคอร์รัปชันในบริบทของโลกและ
ของประเทศไทย (5) สรุปนโยบายภาครัฐด้าน
การคอร์รัปชัน

คู่มือการสอนรายวิชาการต่อต้านการ
ทุจริต แบ่งออกเป็น 13 บท ใช้สอน 15
สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ได้แก่ บทที่ 1
ความหมายของการทุจริต บทที่ 2 ประเภท

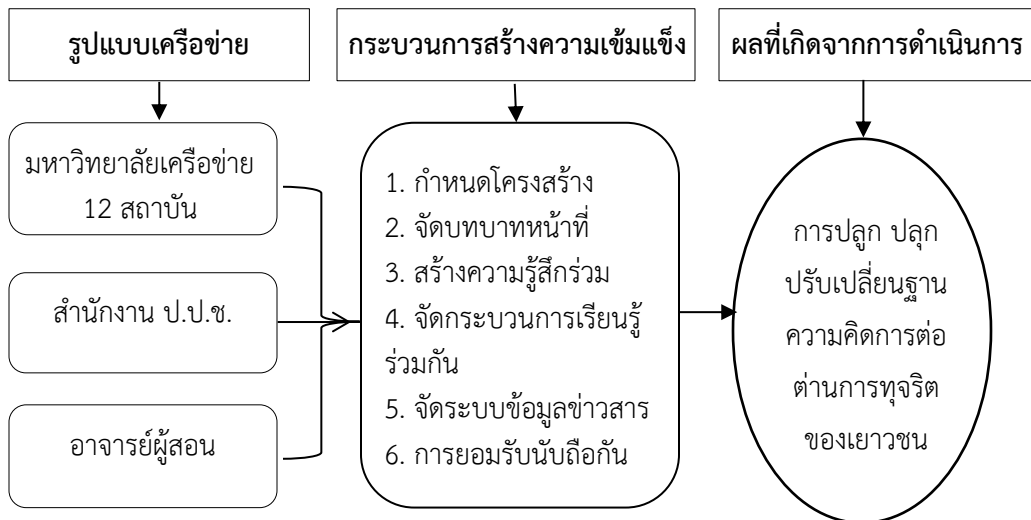
และรูปแบบของการทุจริต (ทุจริตโดยตรง
ทุจริตโดยอ้อม และทุจริตเชิงนโยบาย) บทที่ 3
ผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม บทที่ 4
สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของ
ผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์
ส่วนรวม บทที่ 5 ผลกระทบของการทุจริตที่มี
ต่อสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
บทที่ 6 ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อ
พัฒนาการและความเจริญเติบโตของประเทศ
ไทย บทที่ 7 สาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ
ทุจริต บทที่ 8 หลักธรรมาภิบาลสากลในการ
ปฏิบัติงาน บทที่ 9 นโยบายและแนวทางใน
การบริหารงานด้วยธรรมาภิบาล บทที่ 10
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตในระดับสากล
ระดับประเทศ บทที่ 11 ทศนครติ และความ
ตระหนักถึงผลกระทบที่ร้ายแรงของการทุจริต
บทที่ 12 จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในการ
ป้องกันและต่อต้านการทุจริต และ บทที่ 13
แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการ
ทุจริต

2. การสร้างความเข้มแข็งของ เครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริต ในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอนบน

เครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการ
ทุจริตของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 แห่งใน
จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดทำประมวลการสอน
รายวิชาที่เหมาะสมกับสังคมเชียงใหม่
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สังคม
ตระหนัก ตื่นตัว ต่อต้านไม่จำยอมต่อการ
ทุจริตและไม่ยอมรับการทุจริตด้วยการบูรณา
การความร่วมมือของผู้บริหารและ
ผู้ทรงคุณวุฒิจนสำเร็จลุล่วงผ่านการสร้าง

เครือข่ายฯ และกระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน คือ 1. กำหนดโครงสร้าง 2. จัดบทบาทหน้าที่ 3. สร้างความรู้สึกร่วม 4. จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 5. จัดระบบข้อมูลข่าวสาร 6. การยอมรับนับถือกัน จนเกิดผล

การดำเนินการตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ คือ การปลูก ปลูก ปรับเปลี่ยนฐานความคิดการต่อต้านการทุจริตของเยาวชนประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ยั่งยืนและเกิดประโยชน์ในวงกว้าง โดยมีกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริต

3. การสังเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาคู่มือและสร้างเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือตอน

ผลการพัฒนาคู่มือการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินคุณภาพคู่มือฯ ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพคู่มือฯ ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 รายการประเมิน มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คือ ระหว่าง 3.81 ถึง 5.00 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม ซึ่งมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย 4.43 แสดงว่าคู่มือฯ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม

เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น สรุปได้ว่า คู่มือฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และการจัดรูปแบบ สามารถนำไปใช้ในการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตได้ ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับคู่มือฯ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.00 ถึง 4.86 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในภาพรวม ซึ่งมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 แสดงว่าคู่มือฯ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั่วไปเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าคู่มือฯ สามารถนำไปใช้ได้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้

สำหรับการสร้างเครือข่ายการสอน วิชาการต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัยในเขต ภาคเหนือตอนบนนั้น ได้มีการจัดทำประมวล การสอนรายวิชา (Course Syllabus) วิชาการ ต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ได้แก่ ความหมายของการทุจริต ประเภทและ รูปแบบการทุจริต ทุจริตโดยตรง ทุจริตโดย อ้อม ทุจริตเชิงนโยบาย ผลประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม สาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม ผลกระทบของการ ทุจริตที่มีต่อสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อการ พัฒนาการและความเจริญเติบโตของประเทศไทย สาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต หลักธรรมาภิบาลสากลในการปฏิบัติงาน นโยบายและแนวทางในการบริหารงานด้วย ธรรมาภิบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับ สากล ระดับประเทศ ทศนคติ และความ ตระหนักถึงผลกระทบที่ร้ายแรงของการทุจริต จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดีในการป้องกัน และต่อต้านการทุจริต แนวทางในการพัฒนา ตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการทุจริต โดยมี วัตถุประสงค์รายวิชาเพื่อให้นักศึกษา 1) เข้าใจ และสามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญ เหตุปัจจัย และผลกระทบของการทุจริต 2) สามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของ การทุจริต 3) เข้าใจนโยบายและกฎหมายที่ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสนอแนะกิจกรรมเพื่อรณรงค์แก้ไขปัญหการ ทุจริต 4) ตระหนักถึงความร้ายแรงของการ ทุจริต มีทัศนคติเชิงลบต่อการทุจริต และมี จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี ป้องกันและ

ต่อต้านการทุจริต 5) สามารถนำความรู้จาก รายวิชาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในด้าน ความซื่อสัตย์ สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความ เป็นธรรมทางสังคม การกระทำอย่าง รับผิดชอบ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2559)

บทสรุป

งานวิจัยนี้ทำให้เกิดคู่มือการสอน รายวิชาการต่อต้านการทุจริตสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในเขต ภาคเหนือตอนบน โดยแบ่งเป็น 13 บท ใช้ สอน 15 สัปดาห์ๆ 3 ชั่วโมง ได้แก่ (1) ความหมายของการทุจริต (2) ประเภทและ รูปแบบของการทุจริต (3) ผลประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวม (4) สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม (5) ผลกระทบของการ ทุจริตที่มีต่อสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (6) ผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อ พัฒนาการและความเจริญเติบโตของประเทศไทย (7) สาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ ทุจริต (8) หลักธรรมาภิบาลสากลในการ ปฏิบัติงาน (9) นโยบายและแนวทางในการ บริหารงานด้วยธรรมาภิบาล (10) กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในระดับสากล ระดับประเทศ (11) ทศนคติ และความตระหนักถึงผลกระทบที่ ร้ายแรงของการทุจริต (12) จิตสำนึกความเป็น พลเมืองดีในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และ (13) แนวทางในการพัฒนาดตนเองเพื่อ หลีกเลี่ยงการทุจริต ส่วนการสร้าง ความ เข้มแข็งของเครือข่ายการสอนวิชาการต่อต้าน การทุจริตของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 แห่ง

ในจังหวัดเชียงใหม่มีการจัดทำประมวลการ
สอนรายวิชาที่เหมาะสมกับสังคมเชียงใหม่
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สังคม
ตระหนัก ตื่นตัว ต่อต้านไม่จำยอมต่อการ
ทุจริตและไม่ยอมรับการทุจริตด้วยการ บูรณา
การความร่วมมือของผู้บริหาร และ

ผู้ทรงคุณวุฒิจนสำเร็จลุล่วง สำหรับคู่มือฯ มี
ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของการประเมิน
คุณภาพคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญ 7 คน อยู่ใน
ระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั่วไป
เกี่ยวกับคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด สามารถ
นำไปใช้ในการสอนให้เกิดประโยชน์ตาม
วัตถุประสงค์ได้

แหล่งอ้างอิง

- จารุวรรณ สุขุมลพพงษ์. (2559). *แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: รัฐสภา.
- ฐานันท์ วรรณโกวิท. (2560). *ประสบการณ์จากการฝึกอบรมเส้นทางคอร์รัปชัน ณ มหาวิทยาลัยตุลูล 1 กาปีโตล สาธารณรัฐฝรั่งเศส*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (2559). *เอกสารการเรียนรู้วิชาวิจัยใสใจสะอาด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2549). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2558). *ประมวลการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต*. เชียงใหม่: สำนักงาน.
- United Nations. (1989). *Corruption and anti-corruption strategies*. Retrieved June 22, 2018, from <http://mirror.undp.org/magnet/Docs/efa/corruption/Chapter03.pdf>.
- UNODC. (2009). *Corruption Compendium of international legal instrument on corruption*. Retrieved June 22, 2018, from https://www.unodc.org/documents/corruption/publications_compendium_e.pdf

**บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ
ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช**
**THE ROLE IN SANGHA'S AFFAIRS ADMINISTRATION OF ADMINISTRATIVE
MONKS ON EDUCATION WELFARE IN NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCE**

พระปลัดวิฑูรย์ ปภสสร (ห่อเพชร)*
Phrapaladwitawas Papassaro (Horpetch)
E-mail: wichakkhano@gmail.com
กัณตภณ หนูทองแก้ว**
Kantaphon Nuthongkaew

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ที่มี พระราชา ตำแหน่งการปกครอง วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรมที่ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ตามลำดับ

2. แสดงผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า พระสังฆาธิการที่มี พระราชา ตำแหน่งการปกครองวุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกัน พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล หรืออุดหนุนจนเหลือช่วยเหลือ ด้านการศึกษาอื่นนอกจากการศาสนาศึกษา หรือสถาบันอื่น หรือบุคคลอื่นผู้กำลังศึกษา เล่าเรียนอยู่ด้วยทุนและปัจจัยต่างๆนับเป็นงานที่พระสงฆ์มีโอกาสได้พัฒนาชาติบ้านเมืองโดยแท้เพราะการสงเคราะห์การศึกษาอื่นที่เจอคณะ เจ้าอาวาส และพระภิกษุทั่วไป จัดการสงเคราะห์เป็น การสวนตัวหรือเป็นรูปคณะสงฆ์ ได้อีกหลายรูปแบบ ได้แก่ จัดตั้งทุนสงเคราะห์การศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา การช่วยพัฒนาสถานศึกษา การช่วยจัดหาอุปกรณ์การศึกษา ช่วยเฉพาะบุคคลกำลังศึกษา เป็นต้น

คำสำคัญ : การบริหารกิจการคณะสงฆ์, พระสังฆาธิการ, ด้านการศึกษาสงเคราะห์

* นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1) To study the role in Sangha's affairs administration of administrative monks on education welfare. 2) To compare the role in Sangha's affairs administration of administrative monks on education welfare in terms of period of monkhood, ruling position, formal education and degrees of Dhamma study as differently. 3) To study the guideline for the role in Sangha's affairs administration of administrative monks on education welfare.

The results reveal that :

1) The role in Sangha's affairs administration of administrative monks on education welfare by overviews in four aspects are at high level, while consider in each aspects from more to less find that the aspect of administration is the highest mean and follow up the aspect of education welfare and the aspect of temple development for educational center is the lowest mean.

2) The comparative result of the role in Sangha's affairs administration of administrative monks on education welfare administrative monks in terms of period of monkhood, ruling position, formal education and degrees of Dhamma study by overviews find that there are not different as statistically significance at .05,

3) The suggestion from interviews reveal that the administration in the aspect of education welfare is to study for helping not for religious study only but for others also i.e. all monks they work as country development in the aspect of education by Sanggha or own self either education for primary, secondary, high school or higher education and to help for institute or private etc.

Keywords: administration of administrative monks, administrative monks, education welfare.

บทนำ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็ง และการดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ถือเป็นตัวแทนหรือเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งทำหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจเผยแผ่สืบสานและถ่ายทอดพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้บัญญัติไว้ เพื่อให้ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน มีสถาบันที่อยู่คู่บ้านคู่มืองของคน ซึ่งประเทศไทยประกอบด้วย 3 สถาบัน คือสถาบันชาติ สถาบันศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะสถาบันศาสนาชาวไทยโดยส่วนมากได้นับถือพระพุทธศาสนามาเป็นเวลา

ยาวนานพระพุทธศาสนาจึง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของคนไทยมาทุกยุคทุกสมัย พระสงฆ์จึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำหน้าที่เผยแผ่ความรู้ธรรมะ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบได้เข้าใจ และนำไปปฏิบัติการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ จึงมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งและดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนากับสังคมไทยคณะสงฆ์ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในพุทธบริษัท 4 ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำหน้าที่เผยแผ่สืบสานและถ่ายทอดคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระองค์ ได้ทรงบัญญัติไว้เพื่อให้พุทธบริษัทได้นำเอาพระธรรมคำสั่งสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคมการที่พระสงฆ์มีบทบาท

หลักในการเผยแผ่พระธรรมคำสอนถือเป็นหน้าที่หลักที่พระสงฆ์ที่ต้องทำให้เกิดให้มีขึ้นพระสงฆ์จะต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเพื่อสร้างภาพลักษณ์ แห่งความศรัทธาเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชนและเป็นแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนหันมาเข้าวัดรักษาศีลปฏิบัติธรรมเพื่อที่จะเพิ่มพูนศักยภาพในชีวิตและพัฒนาจิตใจให้ผ่องใสสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข

พระสังฆาธิการเป็นผู้ปกครองดูแลคณะสงฆ์ในเขตปกครองและวัดให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติประกาศ และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามของคณะ สงฆ์จัดการและพัฒนา การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยดี พระสังฆาธิการจึงมีความสำคัญในการดูแลพระภิกษุสามเณรดูแลวัดให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย ให้พระภิกษุสามเณรมีจริยวัตรตรงตามประเพณีปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย นับว่าพระสังฆาธิการเป็นผู้จรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน ดูแลความประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร มิให้ออกนอกพระธรรมวินัยและพระสังฆาธิการโดยเฉพาะเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส จะต้องบำรุงรักษาจัดการวัด และสมบัติของวัด ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ปกครองและสอดส่องให้ บรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่พนักอยู่ในวัดปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และเป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัย แก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลซึ่งจะเห็นว่าพระสังฆาธิการ เป็นผู้ขับเคลื่อนการบริหารกิจการคณะสงฆ์และการพระพุทธศาสนาให้ปฏิบัติถูกต้องเป็นประโยชน์ทั้งงานการศึกษา การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์และการสาธารณสงเคราะห์การศึกษาสงเคราะห์เป็นการศึกษาที่นอกเหนือจากการศึกษาพระปริยัติธรรมของพระภิกษุและสามเณร การศึกษาสงเคราะห์นี้ จะช่วยให้เด็กเยาวชนและ

ประชาชนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในการดำเนินชีวิตอันจะเป็นการช่วยรักษาความมั่นคงของชาติอีกทางหนึ่งพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) (2549) ได้เห็นความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีแก่เยาวชนได้สนับสนุนให้มีการอบรมและสอนธรรมแก่เยาวชน ทั้งในวัดและนอกวัด

การศึกษาสงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ยังเป็นการศึกษาสงเคราะห์กับเด็กเยาวชน คือการส่งเสริมให้มีการสอบธรรมศึกษา การแจกทุนการศึกษา มีค่ายคุณธรรมและจริยธรรม แต่ยังไม่มีการส่งเสริมที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งจังหวัดเพราะในด้านศักยภาพและปัจจัยด้านทุนทรัพย์เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการ จึงทำให้การศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดยังไม่โดดเด่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ที่คณะสงฆ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารกิจการของคณะสงฆ์จังหวัดนครศรีธรรมราชให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ทราบและรู้แนวทางปฏิบัติทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มี พระราชตำแหน่งการปกครอง วุฒิการศึกษาสายสามัญและวุฒิการศึกษาทางธรรม ที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methodology research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1) **ประชากร** ได้แก่ พระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 556 รูป

2) **กลุ่มตัวอย่าง** ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง ทาโร ยามานะ (Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 139 รูป

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ประการ ดังนี้

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดย รวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ที่ว่า ด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ข้อ 1 ที่ว่า ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน ส่วนข้อ 3 ที่ว่า ด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและอบายมุข มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มี พระราชตำแหน่งการปกครอง วุฒิการศึกษาทางสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรมที่ต่างกัน พบว่า พระสังฆาธิการที่มีพระราชาต่างกัน ได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมจำแนกตามพระราชา ตำแหน่งการปกครอง วุฒิการศึกษาทางสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่างกัน

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะ และ แนวทางคณะสงฆ์ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุดคือ **บทบาทด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน** คือ จัดมีการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาเฉพาะบุคคลผู้กำลัง ศึกษาที่มีความเดือดร้อน รองลงมา คือ **บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส** คือ การช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาเฉพาะบุคคลผู้กำลังศึกษาที่มีความเดือดร้อน มีการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ น้อยที่สุดคือ **บทบาทด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิก สิ่งเสพติดและ อบายมุข** คือ เทคนิควิธีการเทศนาธรรมเพื่อดึงคนเข้าวัดละ จัดหนังสือสวดมนต์เพื่อผู้เฒ่าเฒ่าไว้อย่างพอเพียง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยนำผลที่พบจากการวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ผลการวิเคราะห์บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

ผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงศึกษาด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นเพราะพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีนโยบายสำคัญเพื่อให้คณะสงฆ์ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ นั้นถือว่าเป็นหน้าที่หลักของพระสังฆาธิการ คณะสงฆ์ ต่างก็เข้าใจในนโยบายตระหนักในหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัย พระอำนาจ วิสัย (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำและขีดความสามารถของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในเขตสายไหม” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นปัจจัยภาวะผู้นำของพระสังฆาธิการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือด้านความสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นรองลงมาคือด้านพฤติกรรมของภาวะผู้นำ และน้อยสุดคือด้านบุคลิกภาพ 2. ระดับความคิดเห็นขีดความสามารถทางการบริหารของพระสังฆาธิการโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านการวางแผนการดำเนินงาน รองลงมาคือด้านการบริหารงบประมาณ และน้อยสุดคือด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน พบว่า พระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามบทบาท ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในปัจจุบันโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เนื่องจากพระสังฆาธิการ ส่วนใหญ่ต่างก็ได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างดี ปกครองโดยธรรมเป็นธรรมาภิบาล ปกครองเพื่อเกื้อหนุนให้เกิด

การศึกษา ด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ ทั้งที่พระสงฆ์เองสอนพระเณรด้วยตนเอง และสงเคราะห์กุลบุตร กุลธิดา เพื่อให้ได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ พระครูปลัดอภิชิต สุวณณโชโต (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหาร กิจการ คณะ สงฆ์ ที่ดี ใน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา” โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมาคือ ด้านการปกครองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 น้อยที่สุดคือ ด้านการสาธารณะสงเคราะห์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

บทบาทด้านการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์ในโรงเรียน พบว่า พระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัย พระสมุห์เชษฐา ปิยสาสน์ (เขียวสะอาด) (2557) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาสงเคราะห์ : กรณีศึกษา โรงเรียนหลวงพ่เพชรวิทยาตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์การศึกษาสงเคราะห์ : กรณีศึกษา โรงเรียนหลวงพ่เพชรวิทยา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) มีเพียงด้านการบริหารสถานศึกษา ที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.61$) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านพัฒนาประสิทธิภาพครู ($\bar{X} = 3.67$) ด้านมาตรการส่งเสริม ($\bar{X} = 3.63$) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.47$) และด้านการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.14$)

บทบาทด้านการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ

อบายมุข พบว่า พระสังฆาธิการด้านการศึกษา สงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามบทบาทด้านการพัฒนา วัดให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษาลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เนื่องจากพระสังฆาธิการได้ให้ความช่วยเหลือกับคณะสงฆ์ตามหน้าที่ รวมทั้งให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์โดยจัดกิจกรรมลดละเลิกสิ่งเสพติดและ อบายมุข ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ อธิปญโญ (ภวกานันท์) (2550) ได้วิจัยได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1.บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวม อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2.การเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการจังหวัดนนทบุรีที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาด แตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาส พบว่า พระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ต่อผู้ที่ด้อยโอกาสโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนทุกระดับชั้น ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ มีการช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษา สอดคล้อง กับงานวิจัย พระครูปลัดอภิชาติ สุวณฺโณ (2559) ได้ ศึกษาเรื่อง การ

บริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมาคือ ด้านการปกครองค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 น้อยที่สุดคือ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ การบริหารจัดการ การบริหารกิจกรรมคณะสงฆ์โดยบูรณาการโดยการเชื่อมโยงกิจกรรมของวัดให้สอดคล้องกับการบริหารงานคณะสงฆ์ และให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชของประชาชนที่มี พรรษา ตำแหน่งวุฒิการศึกษาทางสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม ดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พระสังฆาธิการ ที่มีพรรษาต่างกัน ได้มีบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พบว่า พระสังฆาธิการ ที่มีพรรษาต่างกัน ได้รับได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามพรรษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการที่มีพรรษาต่างกัน ไม่ว่าพระสังฆาธิการที่มีพรรษาต่างกัน มีบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เช่นเดียวกัน เช่น สนับสนุนส่งเสริมโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพต่างก็ได้ สนับสนุนส่งเสริมโครงการ เช่นเดียวกันสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ อธิปญโญ (ภวกานันท์) (2550) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของ พระสังฆา

การในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี และเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 182 รูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดเดียวกัน ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวม อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. การเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการจังหวัดนนทบุรีที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2) พระสังฆาธิการ ที่มีตำแหน่งต่างกัน ได้มีบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พบว่า พระสังฆาธิการ ที่มีตำแหน่งต่างกัน ได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษา สงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมจำแนกตามตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการ ที่ตำแหน่งต่างกัน กันก็จะต้องมีความต้องการความสนใจในการรับบริการของเทศบาลแตกต่างกัน เนื่องจาก พระสังฆาธิการที่อยู่ในตำแหน่งต่างกัน ที่ต่างกันก็ไม่นับอุปสรรคเนื่องด้วยวิถีชีวิตของพระสงฆ์ ส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝัง

เรื่องการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรมมาตั้งแต่อดีตแล้วจึงทำให้ผลวิจัยออกมาดังนี้ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัย เช่นเดียวกันสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ อธิปญโญ (ภาวนานันท์) (2550) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของ พระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี และเปรียบเทียบบทบาท ของพระสังฆาธิการที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 182 รูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดเดียวกัน ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวม อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. การเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการจังหวัดนนทบุรีที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าพระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญต่างกันได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า พระสังฆาธิการ ที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญต่างกัน ได้รับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษา

สงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางสามัญ ต่างกัน ดังนั้น การให้ความเสมอภาคแก่คณะสงฆ์ ทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่ได้ แบ่งแยกว่าคณะสงฆ์จะ จบการศึกษาระดับใด จึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการ บริหารกิจการพระสังฆาธิการในจังหวัด นครศรีธรรมราชผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มักจะมีสภาพความเป็นอยู่และ ความต้องการที่แตกต่างกัน อาจจะมีสภาพการ ทำงานที่ไม่ได้มีเวลาในการ ติดตามข่าวสารและการ ให้บริการของเทศบาล ทำให้มีความรู้สึกรับ ได้รับ บริการยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนที่มีระดับ การศึกษาต่างการรู้สึกว่าการให้บริการจาก เทศบาลแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย พระ ครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปัญญา (ภวกันันท์) (2550) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการในการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี พระสังฆา ธิการในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของ พระสังฆาธิการในการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี และ เปรียบเทียบบทบาท ของพระสังฆาธิการที่มีจำนวน พรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทาง เปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันในการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ใน การวิจัย คือ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสใน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 182 รูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความ แปรปรวนชนิดเดียวกัน ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการ คณะสงฆ์โดยรวม อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการ ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้าน

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ ในระดับมากทุกด้าน 2.การเปรียบเทียบบทบาท ของพระสังฆาธิการจังหวัดนนทบุรีที่มีจำนวน พรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทาง เปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันมีบทบาท ต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ไม่ แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าพระ สังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญทางธรรมได้มี บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ แตกต่างกัน ซึ่ง ผลการวิจัย พบว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษา สายสามัญทางธรรมได้รับบทบาทการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการด้านการศึกษา สงเคราะห์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อภิปรายได้ ว่า พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม ปฏิบัติงาน มีความเสมอโดยไม่แบ่งชั้น วรรณะ จึงไม่ส่งผลต่อพระสังฆาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัย พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปัญญา (ภวกันันท์) (2550) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของพระสังฆาธิการใน การบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี พระ สังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของ พระสังฆาธิการ ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี และเปรียบเทียบบทบาท ของพระสังฆาธิการที่มี จำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกัน ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พระสังฆาธิการระดับ เจ้าอาวาสในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 182 รูป เก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นเองวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนชนิดเดียวกัน ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1.

บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวม อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2.การเปรียบเทียบบทบาทของพระสังฆาธิการจังหวัดนนทบุรีที่มีจำนวนพรรษา ระดับการศึกษาสายสามัญ การศึกษาทางเปรียญธรรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการสังกัดวัดแต่ละขนาดแตกต่างกันมีบทบาทต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องอำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการที่ทำหน้าที่ในการจัดการดูแลรักษาการให้ชัดเจน

แหล่งอ้างอิง

- พระครูปลัดอภิชิต สุวณฺณโชโต. (2559). *รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- พระครูสังฆรักษ์พิศวีร์ อธิปญฺโญ (ภวกันันท์). (2550). *บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษากรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมฺมจิตโต). (2549) *พุทธวิธีในการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์เชษฐา ปิยสาสโน (เขียวสะอาด). (2557). *การจัดการศึกษาสงเคราะห์ : กรณีศึกษา โรงเรียนหลวงพ่อเพชรวิทยาดำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระอานาจ วิสัย. (2559). *ภาวะผู้นำและขีดความสามารถของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตสายไหม*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร).

2. ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ ต้องจัดพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์นั้น ๆ ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ

ดำเนินการวิจัยในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์เปรียบเทียบกับการบริหารกิจการตามทฤษฎีตะวันตกว่า เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยการนำเอาพุทธวิธีบริหารจัดการของพระพุทธเจ้ามาศึกษาเปรียบเทียบ
3. ควรศึกษาบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทุกระดับ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานในองค์กรต่อไป

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)

AN APPLICATION OF GOOD GOVERNANCE IN SANGKHA
ADMINISTRATION OF ADMINISTRATIVE MONKS IN
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE (DHAMMAYUT)

พระจักรี วิชาชน (สิทธิสุวรรณ)*

PHRA CHAKKREE WICHAKKHANO (SITTISUWAN)

E-mail: wichakkhano@gmail.com

กันตภณ หนูทองแก้ว**

Kantaphon Nuthongkaew

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) ที่มีอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม ที่ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) การวิจัยครั้งนี้กำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methodology research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชากร ได้แก่ พระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ธรรมยุต จำนวน 415 รูป กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซี & มอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 201 รูป และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่า t-test และหาค่า F-test ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงพรรณนาประกอบบริบท

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยรวมทั้ง 6 หลัก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ ส่วนหลักความมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. ด้านการเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม ที่ต่างกัน พบว่า จำแนกตาม อายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และโดยจำแนกตามพรรษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญและวุฒิการศึกษาทางธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ด้านแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) 1) หลักคุณธรรม พระสังฆาธิการต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นที่ตั้ง มีความเสียสละ มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2)

* นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสคราช

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสคราช

หลักนิติธรรม พระสังฆาธิการ ต้องมีความเคารพใน พระธรรม – วินัย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง รวมถึงกฎหมายบ้านเมือง 3) หลักความโปร่งใส พระสังฆาธิการต้องมีการเปิดเผยข้อมูล สามารถตรวจสอบได้ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายรับ-รายจ่าย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตรงไปตรงมา ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 4) หลักความมีส่วนร่วม พระสังฆาธิการต้อง กระจายงานให้แก่บุคคลผู้เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งรับฟังปัญหาและข้อเสนอต่าง ๆ 5) หลักความรับผิดชอบ พระสังฆาธิการที่ปฏิบัติงาน ต้องมีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติอย่างถ่องแท้ มีความรับผิดชอบในงาน รวมถึงต้องสามารถปรับปรุง แก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ 6) หลักความคุ้มค่า พระสังฆาธิการต้องสามารถที่จะจัดสรรทรัพยากรที่มีให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีความประหยัด มีการวางแผนในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

คำสำคัญ : การใช้, ธรรมาภิบาล, การบริหารกิจการคณะสงฆ์

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1) To study an application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut). 2) To compare application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut) in terms of ages, periods of monkhood, degrees of formal education and degrees of Dhamma study, as differently. 3) To study the guideline for application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut). This is the mixed methodology research which composed of quantitative research by questionnaire. The population were composed of Dhammayuttikanikaya monks in Nakhon Si Thammarat province totally 415 persons, sample size according to the table of R.V. Krejcie and D.W.Morgan, got the sample at the number of 201 persons, and qualitative research by in-depth interview from seven informants, The statistics were analyzed as follows, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and F-test. And qualitative research analyzed by descriptive surrounding.

The results reveal that :

1. An application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut) by overviews in three aspects are at high level, while consider in each aspects find that the aspect of valuable is the highest mean and follow up the aspect of responsibility and the aspect of participation is the lowest mean.

2. The comparative result of application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut) in terms of ages find that there are different as statistically significance at .01, in terms of periods of monkhood find that there are different as statistically significance at .05, and in terms of find that degrees of Dhamma study, degrees of formal education reveal that there are not different as statistically significance at .05.

3. The suggestion on problem and resolution for application of good governance in sangkha administration of administrative monks in Nakhon Si Thammarat province (Dhammayut) reveal that 1) Virtue; they must regard on righteousness, self sacrifice, mercy, compassion,

kindness and focus on group interest. 2) Lawful; regard on Dhamma Vinaya, sangha order, rule, commanding and civil law 3) Transparency; opening document without hiding, to promote on account and deposit focus on group interest. 4) participation; to provide all work to others as coverage focus on put the right man on the right job and to have a public opinion for development. 5) Responsibility; to understand the specific work under responsible and can be improve or resolve immediately. 6) Valuable; to provide the resources in valuable, save and plan to use them.

Keywords: Application, Good governance, administration of administrative monks

บทนำ

ในพระพุทธศาสนานั้นครั้งเมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาออกสั่งสอนเวไนยสัตว์ ก็ได้มีผู้ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา แสดงตนเป็นอุบาสก อุบาสิกา และมีจำนวนไม่น้อย ที่มีความประสงค์ออกบวช เพื่อศึกษาและปฏิบัติซึ่งธรรม เมื่อมีผู้บวชตามมาก หมู่คณะก็ย่อมต้องมีกฎเกณฑ์ระเบียบเพื่อการอยู่ร่วมกัน และมีการปกครอง ซึ่งในสมัยพุทธกาลการปกครองระยะต้น ๆ พระพุทธเจ้าทรงกระทำด้วยพระองค์เองทุกอย่าง พอระยะต่อมาให้พระสาวกช่วยกระทำบ้าง เป็นการแบ่งเบาภาระ และฝึกหมู่สาวกเพื่อที่จะรับช่วงงานจากพระองค์ ครั้นต่อมาตอนใกล้ปรินิพพานทรงมอบความเป็นใหญ่ให้หมู่พระสงฆ์สาวก ส่วนพระองค์ก็ทรงดูแลทั่วไปและทำงานด้านการสอนอย่างเดียวเป็นทำนอง “บิดาอบรมบุตร ิตาให้รู้จักการงาน” บั้นปลายชีวิตก็มอบทรัพย์สมบัติให้ ต่อหลังสมัยพุทธกาลคณะสงฆ์ แตก แยก ออก เป็น หลาย คณะ พระพุทธเจ้าทรงแนะนำหลักการป้องกันการวิวาทไว้ เช่น หลักแห่งสามัคคีธรรม และหลักแห่งการระงับอธิกรณ์ของสงฆ์ เป็นต้น หลักแห่งการป้องกันความแตกแยกนั้น พระองค์ทรงแนะไว้หลายประการ คือ 1) ให้มีเมตตา

กายกรรม เมตตาวจีกรรม และเมตตา มโนกรรม ในเพื่อนบรรพชิตทั้งที่ลับและที่แจ้ง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 2) ให้มีความโอปปาติกะ อื้อเพื่อต่อกัน ไม่ตระหนี่ในปัจจัย 4 แบ่งปันกันใช้ตามที่มี 3) ให้มีความเสมอกันโดยศีล 4) ให้มีความเสมอกันโดยทฎฐิ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์มีความสำคัญต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันสงฆ์ และการดำรงอยู่ของคณะสงฆ์ถือเป็นตัวแทนหรือเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจเผยแผ่ สืบสาน และถ่ายทอดพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ นอกจากนั้นการปฏิบัติและการดำรงชีวิตของพระสงฆ์ตามพระธรรมวินัยสามารถสร้างศรัทธาเลื่อมใสให้เกิดแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป ทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในฐานะพุทธบริษัทอีกด้วย เมื่อเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าแล้ว ย่อมมีวิธีการแสดงออกหลายอย่าง ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาวพุทธมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล กลุ่มบุตรชาวพุทธจะต้องหาโอกาสบรรพชาอุปสมบทเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการยังมลทินให้

ออกไป และศึกษาพระธรรมวินัยเพื่อช่วยกัน จรรโลงพระพุทธศาสนา ภายหลังแต่พุทธ ปริณิพพานล่วงมาแล้ว 200 ปี หลังจากทีพระ เจ้าโศกมหาราชทรงอุปถัมภ์การสังคายนา ครั้งที่ 3 แล้วเสร็จในปี 235 ก็ได้มีการสืบ ทอดอายุพระพุทธศาสนาเป็นลำดับมา (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2541, น. 196) ดังนั้น เมื่อมี การบรรพชาอุปสมบทกันอย่างแพร่หลาย ทำ ให้มีพระภิกษุสามเณรเพิ่มมากขึ้น จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางระบบการบริหาร จัดการเพื่อปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วย ความเรียบร้อยดีงาม เพราะการปกครองนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการพระ ศาสนาให้มีความเจริญก้าวหน้า ความตั้งมั่น ของพระ ศาสนาจะเกิดประโยชน์แก่ ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษา ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในแง่วิชาการเกี่ยวกับ ความหมายของการปกครองคณะสงฆ์ รวมถึงการใช้อำนาจในรูปแบบตามพระวินัย บัญญัติกับรูปแบบตามอำนาจของรัฐซึ่งตรา ผ่านพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับต่าง ๆ และวิวัฒนาการการปกครองในแต่ละยุคสมัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ นำมาซึ่ง ความเข้าใจอันดีงามและมีประโยชน์โดยตรง ต่อการปกครองคณะสงฆ์ให้มีความสงบ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างการปกครองของ สังคมทั่วไป ซึ่งในสังคมสงฆ์ได้รับการยกย่อง เชิดชูให้มีสถานภาพสูงกว่าบุคคลทั่วไป ใน สมัยรัชกาลที่ 9 ได้มีการปกครองโดยมี สมเด็จพระสังฆราช เป็นประมุข มหาเถร สมาคม แบ่งการปกครองออกเป็น 5 คือ หน เหนือ หนใต้ หนกลาง หนตะวันออก และ คณะธรรมยุต และแยกการปกครองออกเป็น

ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล และเจ้าอาวาส (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, 2505)

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ 23 อำเภอ มีวัดธรรมยุตที่ขึ้นทะเบียนของกรม ศาสนาทั้งหมด 91 วัด มีเจ้าคณะพระสังฆาธิ การที่จะต้องบริหารให้กิจการคณะสงฆ์ เป็นไปได้ดีด้วยดี มีความถูกต้อง มีความ เหมาะสม มีความบริสุทธิ์ มีความยุติธรรม มี ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักพระธรรม วินัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพ สังคมปัจจุบัน โดยหลักการพระสังฆาธิการ มี หน้าที่ในการปกครองคณะสงฆ์หรือบริหาร กิจการ คณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความ เรียบร้อย จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการบ่งชี้ถึง ความสำเร็จในการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้ยั่งยืนถาวรสืบต่อไป ดังคำกล่าวที่ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติจะ เจริญรุ่งเรืองถาวรสืบต่อไปก็ต้องอาศัย พระ สังฆาธิการ เนื่องจากพระสังฆาธิการเป็นผู้ ใกล้ชิดประชาชน โดยเฉพาะ พระสังฆาธิการ ทุกระดับ ซึ่งเป็นที่เคารพเลื่อมใสศรัทธาของ ประชาชนแต่เวลานี้โครงสร้างการบริหาร และการจัดรูปแบบการบริหารของคณะสงฆ์ ไทยส่วนภูมิภาครวมศูนย์อยู่ที่จังหวัด โดยมี เจ้าคณะจังหวัด ทำงานรับผิดชอบกิจการ ทั้งหลายในพื้นที่เพียงผู้เดียว เห็นได้จากการ ที่ไม่มีคณะทำงาน หรือมีองค์กรมารองรับ เพื่อการสนับสนุนงาน ไม่ มีองค์กรที่จะ ตรวจสอบการทำงานอย่างจริงจัง ในเรื่อง เดียวกันนี้ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส มีอำนาจสูงสุดในการการ ปกครองวัดของตนเพียงผู้เดียว การรวมศูนย์ อำนาจของการบริหารเช่นนี้ เกิดจาก บทบัญญัติของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.

2505 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2535 จึงทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องเป็นผลให้กิจการคณะสงฆ์ขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดเครื่องมือหรือกลไกที่จะสนองงานอื่นให้ได้นั้นยิ่งยาก ทั้งในการพระสังฆาธิการมีงานล้นมือ และเนื่องจากไม่มีการปฏิรูปโครงการคณะสงฆ์ จึงทำให้เกิดปัญหาความประพัตติเสื่อมเสียของพระภิกษุสามเณรตามมา (กรมการศาสนา, 2542)

ดังนั้น พระสังฆาธิการจึงเป็นพระภิกษุที่ปฏิบัติตามภารกิจของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยส่งเสริม ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง และสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนต่อพระพุทธศาสนา สร้างความเข้มแข็ง และความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ซึ่งในการศึกษาวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราชในครั้งนี้ เพื่อเป็นการศึกษาถึงการใช้หลัก ธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักในการบริหารงานที่ดี ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จประโยชน์สูงสุด และจะเป็นการช่วยส่งเสริมและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้ยืนยง ด้วยการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ

พระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา สายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม ที่ต่างกัน

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

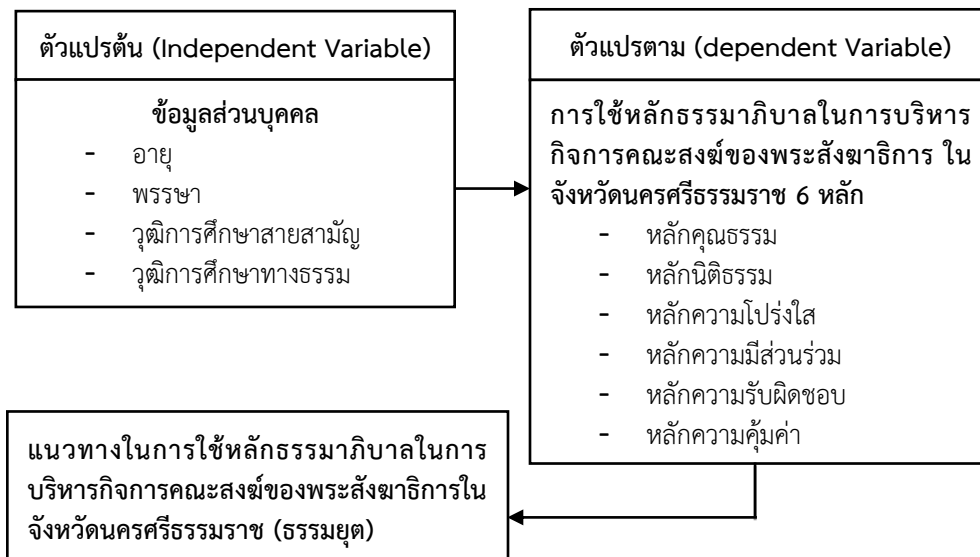
การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยการใช้หลักธรรมาภิบาล ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ระบุว่าธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า จากการทบทวนแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ของพระสังฆา

การในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) ทั้ง 6 ประการ คือ 1) หลักคุณธรรม 2) หลักนิติธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมี

ส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)” การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methodology research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth in terview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ พระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ธรรมยุต จำนวน 415 รูป (จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561)

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ พระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ธรรมยุตหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejciec และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, น. 64) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 201 รูป

เทคนิค วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ โดยการจับฉลาก (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, น. 58) วิธีการคือ นำรายชื่อพระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็นแต่ละวัด ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดมาตัด ใส่กล่อง แล้วทำการจับรายชื่อวัดทีละชื่อจนได้วัดที่มีพระภิกษุจนครบจำนวน 201 รูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกพระสังฆาธิการ ตามตำแหน่งทางการปกครอง โดยมี เจ้าคณะจังหวัด 1 รูป เจ้าคณะอำเภอ 2 รูป เจ้าคณะตำบล 2 รูป และเจ้าอาวาส 2 รูป เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้มิบทบาทในการบริหารกิจการงานพระพุทธศาสนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ธรรมยุต รวมเป็น 7 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถาม ได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม มีลักษณะ

เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) แบ่งออกเป็น 6 ประการ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับการวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (positive item) ที่สร้างขึ้น

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสำหรับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต)

2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือการวิจัย

4. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ และเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

6. นำเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item – Objective

Congruence Index : IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1

7. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ได้ค่า IOC น้อยกว่า 0.5 โดยผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับพระภิกษุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ธรรมยุต) จำนวน 30 รูป และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .801

8. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยและนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย คือแบบสอบถาม และคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีธรรมโศกราช ถึงเจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช ธรรมยุต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัดต่าง ๆ ที่ได้ทำการ สุ่มตัวอย่าง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่ม

ตัวอย่างฟังและรับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเดินทางไปเก็บข้อมูลตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้ สถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นสถานที่ในแต่ละวัดที่พระสังฆาธิการผู้ให้ข้อมูลสำคัญพำนักอาศัยอยู่ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการจดบันทึกเป็นเอกสาร บันทึกโดยเครื่องอัดเสียง และบันทึกภาพ เมื่อได้รับอนุญาต

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษาทางธรรม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

(2) วิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักธรรมบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

deviation) แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยการแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามใช้เกณฑ์แปลความหมายของเบสท์ (Best) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลผลเป็น มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลผลเป็น มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลผลเป็น

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลผลเป็น น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลผลเป็น น้อยที่สุด

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสนทนาที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบบริบท (Content analysis technique)

2. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตามด้วยการพรรณนาบรรยายความข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา การใช้ธรรมบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยรวมทั้ง 6 หลัก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความคัมค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา

คือ หลักความรับผิดชอบ ส่วนหลักความมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ พระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิ การศึกษาสายสามัญ และวุฒิการศึกษา ทางธรรม ที่ต่างกัน พบว่า จำแนกตาม อายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และโดยจำแนกตามพรรษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนโดยจำแนกตามวุฒิ การศึกษาสายสามัญและวุฒิการศึกษาทางธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการรวบรวมแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ พระสังฆาธิการใน จังหวัด นครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) 1) หลักคุณธรรม พระสังฆาธิการต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นที่ตั้ง มีความเสียสละ มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2) หลักนิติธรรม พระสังฆาธิการ ต้องมีความเคารพใน พระธรรม – วินัย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง รวมถึงกฎหมาย บ้านเมือง 3) หลักความโปร่งใส พระสังฆาธิการต้องมีการเปิดเผยข้อมูล สามารถตรวจสอบได้ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายรับ-รายจ่าย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตรงไปตรงมา ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 4) หลักความมีส่วนร่วม พระสังฆาธิการต้อง กระจายงานให้แก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละ

บุคคล พร้อมทั้งรับฟังปัญหาและข้อเสนอต่าง ๆ 5) หลักความรับผิดชอบ พระสังฆาธิการที่ปฏิบัติงาน ต้องมีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติอย่างถ่องแท้ มีความรับผิดชอบในงานรวมถึงต้องสามารถปรับปรุง แก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที 6) หลักความคุ้มค่า พระสังฆาธิการต้องสามารถที่จะจัดสรรทรัพยากรที่มีให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีความประหยัด มีการวางแผนในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

อภิปรายผล

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมยุต) โดยรวมทั้ง 6 หลักอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักธรรมาภิบาลที่มีการใช้มากที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความมีส่วนร่วม ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า พระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดธรรมยุติกนิกาย เห็นว่า พระสังฆาธิการมีการนำหลักธรรมาภิบาล อันประกอบไปด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ มีการใช้หลักคุณธรรม มีความยุติธรรมในการตัดสิน อธิกรณ์ ให้ผู้ได้ปกครองประพฤติตนอยู่ในพระธรรม-วินัย รวมถึงรับฟังความคิดเห็น ยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หลักนิติธรรม การสร้าง กฎระเบียบ กติกา ข้อบังคับต่างๆ ในการอยู่ร่วมกัน มีการร่วมประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ

มีการกำหนด กฎ กติกา ให้ผู้ใต้ปกครองต้องได้รับการศึกษาเล่าเรียน และมีการกระจายอำนาจและมอบหมายงานให้อย่างเหมาะสม หลักความโปร่งใส มีความโปร่งใสในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆให้สาธารณชนรับทราบโดยทั่วถึง มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบรวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูล ข่าวสารที่ควรได้รับ หลักความมีส่วนร่วม เปิดโอกาสมีส่วนร่วมในการรับรู้และแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจและเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับชุมชน หลักความรับผิดชอบ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน การรับผิดชอบต่อสังคม หน้าที่การงาน พร้อมปรับปรุง แก้ไขได้ทันที่ที่ใส่ใจต่อปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา หลักความคุ้มค่า ตระหนักถึงข้อจำกัดของทรัพยากร ยึดหลักความประหยัดและคุ้มค่าเพื่อประโยชน์โดยรวม มอบหมายงานตามความเหมาะสม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคคล อยู่ในระดับมากทุกหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา แจ่มแสงทอง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. การใช้หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำไปใช้ต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์

1) คณะสงฆ์ควรมีการจัดการอบรม ส่งเสริม ให้พระสังฆาธิการทุกระดับชั้นสามารถที่จะนำเอาหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์อย่างทั่วถึง โดย และปลูกฝังให้พระสังฆาธิการตระหนักถึงความจำเป็นของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะช่วยทำให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์ดำเนินไปอย่างก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2) ควรให้มีการนำหลักธรรม - วินัย มาใช้ควบคู่กับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานั้นมีหลายอย่าง อบรม ให้ความรู้แก่พระสังฆาธิการทุกระดับชั้น พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือและสนับสนุน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ได้

ผลการวิจัยที่หลากหลายและรับทราบ ถึงการนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและนำมาปรับปรุงแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงหลักธรรมต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบว่าหลักธรรมอื่น ๆ สามารถนำมาใช้กับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ได้หรือไม่อย่างไร และให้ผลสัมฤทธิ์ในระดับใด

แหล่งอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2542). *คู่มือพระสังฆาธิการและพระวินยาธิการ*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (2505, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 79 ตอนที่ 115 หน้า 1-19.
- รุจิรา แจ่มแสงทอง. (2559). *การใช้หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2549). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2561). *รายงานสรุปจำนวนวัด พระภิกษุ และสามเณรในจังหวัดนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2561*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2560, จ ำ ก http://nrt.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=132&Itemid=115
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2541). *ประวัติศาสตร์ศาสนา*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

**การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช**
**AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA DHAMMA IN DHAMMAYUTTIKANIKAYA
SANGHA'S AFFAIRS ADMINISTRATION IN NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCE**

พระมหาณัฐวุฒิ ฐานวุฑโฒ (เอียดเรือง) *
Phramaha Nattawut Thanawuttho (Aiadrueang)
E-mail: espanol2biggs@hotmail.com
กัณตภณ หนูทองแก้ว**
Kantaphon Nuthongkaew

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต ที่มีพรรษา อายุ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต การวิจัยครั้งนี้กำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methodology research) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชากร ได้แก่ พระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 415 รูปกลุ่มตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 รูป

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเมตตาธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมุทิตาธรรม ส่วน ด้านกรุณาธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จำแนกตาม พรรษา อายุ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน พบว่า จำแนกตามพรรษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม และจำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ในความเป็นบุคคล พื้นที่ บริบท สภาพความเป็นอยู่ก็จะแตกต่างกันไป เพราะฉะนั้นบริหารกิจการคณะสงฆ์อาจจะไม่ทั่วถึง เช่นถ้าหากว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดก็อาจจะทั่วถึงโดยไม่ต้องมีการขอ ไม่ต้องมีการบอกกล่าว แต่หากว่าเป็นพระภิกษุที่น้อยที่ไม่มีความใกล้ชิด ที่อยู่ห่างไกล อาจจะขาดตกบกพร่องไปบ้าง แต่เจ้าคณะปกครองก็ไม่ได้เอาใจใส่ ไม่ได้ดูแล เท่าที่ควร แนวทางการแก้ไขปัญหา พระสังฆาธิการควรที่จะต้องเข้าไปดูแลวัดในเขตที่ตนเองปกครองให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์จะเป็นไปโดยเรียบร้อย

คำสำคัญ: พรหมวิหารธรรม, การบริหารกิจการคณะสงฆ์, พระสังฆาธิการ

* นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสครราช

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสครราช

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1) To study an application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs administration. 2) To compare an application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs in terms of periods of monkhood, ages, degrees of Dhamma study, degrees of formal education as differently. 3) To study the suggestion on application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs administration. This is the mixed methodology research which composed of quantitative research by survey. The population were composed of Dhammayuttikanikaya monks in Nakhon Si Thammarat province totally 415 persons, and qualitative research by in-depth interview from six informants,

The results reveal that :

1) An application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs administration by overviews in three aspects are at high level, while consider in each aspects from more to less find that the aspect of Metta Dhamma is the highest mean and follow up the aspect of Mudhita Dhamma and the aspect of Karuna Dhamma is the lowest mean respectively.

2) The comparative result of application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs administration in terms of periods of monkhood, degrees of Dhamma study, degrees of formal education reveal that there are different as statistically significance at .05 in terms of ages there are not different as statistically significance at .05 which are not set along with hypothesis.

3) The suggestion on problem and resolution for application of Brahmavihara Dhamma in Dhammayuttikanikaya Sangha's affairs administration reveal that ; the problem show that all monks are live in different places, not close each others, and the Sangha's rulers are not regarding as more as possible. The resolution reveal that they should look after the responsible area as more for good interaction.

Keywords: Brahmavihara Dhamma, Sangha's affair administration, Ecclesiastic.

บทนำ

พระพุทธศาสนาอุบัติขึ้นในประเทศอินเดีย โดยมีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นพระธรรมราชาแห่งหมู่สงฆ์และพระองค์ได้ทรงตั้งพระอัครสาวกขวาซ้าย และตั้งเอตทัคคะในทางนั้นๆ พระองค์ยังได้ตรัสไว้อีกว่า พระองค์เองกับพระสาวกและพระโมคคัลลานะผู้เป็นพระอัครสาวกขวาซ้ายเป็นผู้บริหารคณะสงฆ์เพราะว่าเมื่อเป็นคณะสงฆ์ขึ้นแล้วก็จำเป็นต้องมีการบริหาร พระพุทธเจ้า

จึงได้ทรงจัดตั้งผู้บริหารตั้งตั้งแต่พระอัครสาวกดังกล่าว ตลอดถึงพระอุปัชฌาย์อาจารย์เป็นผู้ปกครองคณะสงฆ์ช่วยพระองค์ พระองค์เองก็ทรงปกครองคณะสงฆ์ในฐานะทรงเป็นศาสดา และแม้เมื่อจะเสด็จดับขันธปรินิพพานก็ยังได้ทรงมอบหมายตั้งให้พระธรรมวินัย ที่พระองค์ทรงแสดงแล้วบัญญัติแล้วเป็นศาสนาแทนพระองค์ เพราะฉะนั้นเราทั้งหลายในบัดนี้จึงสมควรที่จะเคารพหนักแน่นในพระธรรมวินัยในฐานะเป็นพระศาสดา และเป็นปฏิบัติ

ชนียฐานอันสูงสุดของคณะสงฆ์ พระธรรมวินัย นั้นย่อมต้องอยู่ในบุคคลผู้ทรงธรรมวินัยจึงเป็นหน้าที่ของเราทั้งหลายที่จะต้องช่วยกันทรงรักษาพระธรรมวินัยปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และพระวินัยนั้นเป็นกฎหมายสูงสุดของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก 2541, น. 254-255)

ที่สำคัญพระสังฆาธิการผู้บริหารพระศาสนาในระดับต่างๆ มีภาระหน้าที่ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมและต้องตั้งอยู่ในพรหมวิหารธรรม จึงจะได้ชื่อว่าเป็นนักปกครอง นักบริหารและเป็นผู้พัฒนาที่ดีอีกทั้งจะช่วยดำรงพระพุทธศาสนาให้ตั้งมั่นพัฒนาสถาพรในประเทศไทยตลอดถึงในโลก และในปัจจุบันนี้ก็เป็นที่น่าประหลาดใจแก่ชาวโลกแล้วว่า พระพุทธศาสนาที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยนี้ได้ตั้งอยู่อย่างสมบูรณ์ยิ่งกว่าในประเทศทั้งหลายในโลก อันเป็นชื่อเสียงที่น่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งแก่ประเทศไทยและคณะสงฆ์แสดงว่าคณะสงฆ์ พุทธศาสนิกชนชาวไทยทั้งหลายได้ร่วมกันรักษาและคุ้มครองพระพุทธศาสนาไว้ได้อย่างดี จึงขอให้เราทั้งหลายในบัดนี้ได้รับรักษาและพัฒนาต่อไป (สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) 2535, น.6) ดังพระราชดำรัสแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ตรัสไว้ว่า “พระพุทธศาสนานั้น แม้ปัจจุบันนี้จะมีหลายนิกาย แต่ก็คงยึดหลักธรรมอันเป็นแก่นแท้อย่างเดียวกัน คือ ถือว่าธรรมทั้งหลายทั้งปวงเกิดแต่เหตุ เมื่อมีเหตุก็ต้องมีผล ไม่มีสิ่งใดที่อยู่เหนือเหตุและผล นอกจากนั้นยังต่างถือว่าหลักพรหมวิหารคือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา การสงเคราะห์ เกื้อหนุนกัน เป็นกรณีที่สำคัญใน

การจรรโลง ความสงบสุขของโลกอย่างแท้จริง” (มณिरัตน์ โชติวุฒตการ 2548, น.2)

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในปัจจุบัน หากจะนำไปเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ อาจจะนับว่าอยู่ในระดับที่ดีกว่าบางจังหวัด แต่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด อีกทั้งปัจจุบันงานกิจการคณะสงฆ์มีเพิ่มขึ้น ทำให้พระสังฆาธิการต้องเร่งปรับตัวเพื่อทำงานเชิงรุก เพื่อให้เกิดการกระตุ้นงานคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม โดยเฉพาะพระสังฆาธิการผู้มีบทบาทในการปกครอง อาจจะใช้เวลาในการดูแลการบริหารได้ไม่ทั่วถึง จะส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ รวมทั้งอาจทำให้ขาดการวางแผนพัฒนาศาสนวัตถุและศาสนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่การจัดระบบหนังสือโต้ตอบหรือการประสานงานกับเจ้าคณะปกครองสงฆ์ก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและราบรื่น เพราะพระสังฆาธิการบางรูปไม่สามารถเขียนหนังสือราชการได้หรืออาจไม่เข้าใจเรื่องงานเอกสาร ส่งผลให้การรายงานตามระเบียบของคณะสงฆ์บางอย่างล่าช้าออกไป จึงเป็นภาระของเจ้าคณะปกครองชั้นสูงขึ้นไปที่จะต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์และระเบียบ ข้อบังคับ กฎมหาเถรสมาคมอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัด

นครศรีธรรมราช ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไปทั้งยังเป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีพรรษา อายุ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

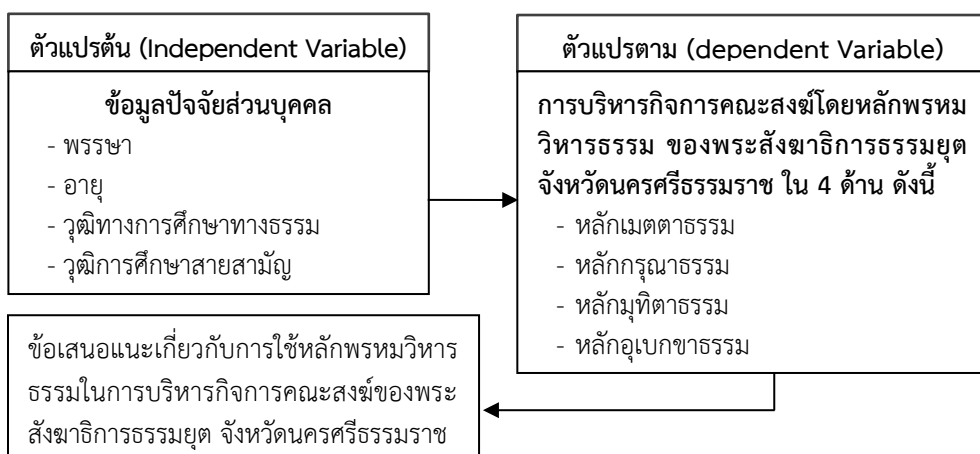
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการ

คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต เล่มที่ 22 จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1) พรรษา 2) อายุ 3) วุฒิทางการศึกษาทางธรรม 4) วุฒิการศึกษาสามัญ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ หลักเมตตาธรรม หลักกรุณาธรรม หลักมุทิตาธรรม และหลักอุเบกขาธรรม (ยติธรรม) ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methodology research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ พระภิกษุ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 415 รูป (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561)

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ พระภิกษุ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2549, น.64) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 201 รูป

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ โดยการจับฉลาก

(ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2549, น.58) วิธีการคือนำรายชื่อพระภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็นแต่ละวัด ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด มาตัดใส่กล่อง แล้วทำการจับรายชื่อประชากรทีละชื่อจนครบจำนวน 201 รูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 รูป ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกพระสังฆาธิการตามตำแหน่งทางการปกครอง โดยมี เจ้าคณะจังหวัด 1 รูป เจ้าคณะอำเภอ 2 รูป เจ้าคณะตำบล 2 รูป และเจ้าอาวาส 1 รูป เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมเป็น 6 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะ ขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามรายละเอียด ต่อไปนี้

ลักษณะของเครื่องมือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย พรรษา อายุ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ หลักเมตตาธรรม หลักกรุณาธรรม หลักมุทิตาธรรม และหลักอุเบกขาธรรม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับการวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (positive item) ที่สร้างขึ้น

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสำหรับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปในการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการบริหารกิจการ

คณะสงฆ์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือการวิจัย

4. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ และเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

6. นำเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) พระศรีธรรมประสาธน์ 2) พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร. 3) ดร.ทิพมาศ เสวตวรโชติ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งได้ค่า IOC แต่ละข้อ 0.66-1

7. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ได้ค่า IOC น้อยกว่า 0.5 โดยผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับพระภิกษุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ธรรมยุติกนิกาย) จำนวน 30 รูป และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.966

8. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย และนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ไปเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ถึง เจ้าคณะจังหวัด นครศรีธรรมราช ธรรมยุติกนิกาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัดต่างๆที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟัง และรับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเดินทางไปเก็บข้อมูลตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้ สถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นสถานที่ในแต่ละวัดที่พระสังฆาธิการผู้ให้ข้อมูลสำคัญพำนักอาศัยอยู่ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการจดบันทึกเป็นเอกสาร บันทึกโดยเครื่องอัดเสียง และบันทึกภาพ เมื่อได้รับอนุญาต

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย พรรษา อายุ วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ธรรมยุต จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยการแปลผลค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามใช้เกณฑ์แปลความหมายของเบสท์ (Best) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลผลเป็น มากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลผลเป็น มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลผลเป็น ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลผลเป็น น้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลผลเป็น น้อยที่สุด

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสนทนาที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content analysis technique)

2. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตามด้วยการพรรณนาบรรยายข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านเมตตาธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมฤตาธรรม ส่วน ด้านกรุณาธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม และจำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนจำแนกตามพรรษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ในความเป็นบุคคล พื้นที่ บริบท สภาพความเป็นอยู่ก็จะแตกต่างกันไป เพราะฉะนั้นบริหารกิจการคณะสงฆ์อาจจะไม่ทั่วถึง เช่นถ้าหากว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดก็อาจจะทั่วถึงโดยไม่ต้องมีการขอ ไม่ต้องมีการบอกกล่าว แต่หากว่าเป็นพระผู้น้อยที่ไม่มีความใกล้ชิด ที่อยู่ห่างไกล อาจจะขาดตกบกพร่องไปบ้าง แต่เจ้าคณะปกครองก็ไม่ได้เอาใจใส่ ไม่ได้ดูแลเท่าที่ควร **แนวทางการแก้ไขปัญหา** พระสังฆาธิการควรที่จะต้องเข้าไปดูแล วัดในเขตที่ตนเองปกครองให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์จะเป็นไปโดยเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ปัญหาที่สำคัญของคณะสงฆ์เราคือ เรื่องเวลา จึงทำให้บางอย่างล่าช้าเกินไป เช่นเรื่องเอกสาร เป็นต้น จนทำให้เกิดความล่าช้าเขาทั่วถึง เขาก็ว่าได้ ทั้งทางโลกและทางธรรม ผู้ปฏิบัติก็ทำงานได้ยาก **แนวทางการแก้ไขปัญหา** ต้องเลือกคนให้เข้ากับงาน ไม่ใช่เลือกคนให้เข้ากับตนเอง นั่นคือหลักของการทำงาน ถ้าเลือกคนให้ถูกกับงานงานก็จะประสบความสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านเมตตธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านมูทิตาธรรม ส่วน ด้านกรุณาธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า **ด้านเมตตธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 ที่ว่า พระสงฆ์มีการกำหนดแผนงานและนโยบายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สุขของผู้ได้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อ 3 ที่ว่า พระสงฆ์มีการสั่งการอย่างทันท่วงทีเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ ส่วนข้อ 2 ที่ว่า พระสงฆ์มีการมีความปรารถนาให้ผู้ได้ปกครองอยู่ดีมีสุข มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด **ด้านกรุณาธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 ที่ว่า พระสงฆ์มีการเสียสละเวลาเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ได้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อ 5 ที่ว่า พระสงฆ์มีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ชุมชน เกี่ยวกับจารีต ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนข้อ 2 ที่ว่า พระสงฆ์มีการร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตที่ตนปกครอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด **ด้านมูทิตาธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 5 ที่ว่า พระสงฆ์มีการส่งเสริมให้ผู้ได้ปกครองในเขตการปกครองช่วยเหลือตนเองได้เพียงใด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อ 4 ที่ว่า พระสงฆ์มีการสร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้กับผู้ได้ปกครอง ส่วนข้อ 2 ที่ว่า พระสงฆ์มีการมีส่วนเผยแพร่ภูมิปัญญาของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด **ด้านอุเบกขาธรรม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 ที่ว่า พระสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้ปกครองทุกรูปเท่า

เทียมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อ 3 ที่ว่า พระสงฆ์มีการดูแลทุกข์สุขของผู้ได้ปกครองด้วยความเที่ยงธรรมเพียงใด ส่วนข้อ 5 ที่ว่า พระสงฆ์มีการใช้บังคับใช้กฎระเบียบอย่างยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุทิศ การเพียร (2558)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารบุคลากรตามหลักพรหมวิหาร 4 ในทัศนะของ บุคลากรตำแหน่งปฏิบัติ การวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำไปใช้ต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์

1) พระสงฆ์ควรต้องบริหารงานกิจการคณะสงฆ์โดยการนำหลักพรหมวิหารธรรม มาประยุกต์และบูรณาการกับนโยบายของคณะคณะสงฆ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) พระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ภิกษุในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยการเสนอปัญหาวิจารณ์การทำงานขององค์กร และแสดงความคิดเห็น

3) พระสงฆ์ควรสร้างความเสมอภาคความเท่าเทียมในการปกครองบังคับ

ปัญหาและในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ รวมถึงการพิจารณาความดีความชอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงธรรมเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานของคณะสงฆ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชทุกรูป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณในการใช้หลักพรหมวิหารธรรม มาใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดย

กับรวบรวมข้อมูลหลายวิธี เช่น สัมภาษณ์แบบเชิงลึกการสังเกตการณ์โดยมีส่วนร่วม เพื่อต้องการทราบถึงความคิดเห็นของพระภิกษุได้อย่างครอบคลุมครบถ้วนทุกด้าน

2) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของพระสงฆ์ในการตามหลักพรหมธรรม หรือตามหลักธรรมอื่นๆ ในพระพุทธศาสนา

3) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรม

แหล่งอ้างอิง

- มนิรัตน์ โชติวุฒาการ. (2548). *พระบรมราชาทางด้านศาสนาและคุณธรรม*. ราชบุรี: โรงพิมพ์ศรี-อักษร.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2549). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2527). *พรหมวิหารธรรม*. กรุงเทพฯ: สหการพิมพ์จำกัด.
- สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2541). *พระธรรมเทศนาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ). (2535). *กฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2561). *รายงานสรุปจำนวนวัด พระภิกษุ และสามเณรในจังหวัดนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2561*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2560, จาก http://nrt.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=132&Itemid=115
- อุทิศ การเพียร. (2558). *การบริหารบุคลากรตามหลักพรหมวิหาร 4 ในทัศนะของ บุคลากรตำแหน่งปฏิบัติ การวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช
EFFECTIVENESS OF DHAMMAYUTTIKA NIKAYA SANGKHA'S AFFAIRS
ADMINISTRATION IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระมหาอดิศักดิ์ คเวสโก (ฉีดอ้ม) *

Phramaha Adisak Gavesako (Cheed-im)

E-mail: Gavesako.a@gmail.com

กัณตภณ หนูทองแก้ว**

Kantaphon Nuthongkaew

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขประสิทธิภาพการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากพระสังฆาธิการผู้มีส่วนในการบริหารคณะสงฆ์แบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 18 รูป ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช และวิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้1) ด้านการปกครอง มีการวางแผนงานรวมถึงมีการกำหนดนโยบายและมีการบริหาร 2) ด้านการศาสนศึกษา มีการจัดตั้งสถานที่เรียนและส่งเสริมการเรียนการสอนต่อพระภิกษุและสามเณร3) ด้านการเผยแผ่ มีการเอาใจใส่ เทศนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้งมั่นอยู่ในหลักคำสอนทางพุทธศาสนา 4) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามาศึกษาและสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ 5) ด้านสาธารณสงเคราะห์มีการช่วยเหลือสังคมทั้งความคิด และกำลังทรัพย์ในด้านต่าง ๆ 6) ด้านการสาธารณูปการ มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ระหว่างวัดและชุมชน เช่น อบรมบรรยายธรรมให้แก่คนในชุมชน มีความสามัคคีกันช่วยกันสอดส่องดูแล อาคารเสนาสนะต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย

2. ด้านปัญหาและแนวทางแก้ไขประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราชมีดังนี้ 1) ปัญหาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า คณะสงฆ์ธรรมยุตแม้จะมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานในการทำงานแล้วก็ตามแต่เป็นการกำหนดนโยบายแบบรูปธรรมมากกว่าการปฏิบัติงาน และการใช้งานบุคลากรก็ไม่ตรงตามกับงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ พระสังฆาธิการผู้ปกครองบางท่านไม่มีความรู้ในการบริหารงานคณะสงฆ์อย่างชัดเจน 2) แนวทางแก้ไข ควรมีการวางแผนงานในการทำงานอย่างชัดเจน มีการคัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมเกี่ยวกับงาน ควรมีการแต่งตั้งกรรมการในการทำงานด้านต่าง ๆ ของคณะสงฆ์

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, บริหาร ,กิจการคณะสงฆ์

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1) To study Effectiveness of Dhammayuttika Nikaya Sangha's Affairs administration in Nakhon Si Thammarat province. 2) To study the problem

* นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสครราช

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสครราช

and resolution on effectiveness of Dhammayuttika Nikaya Sangha's Affairs administration in Nakhon Si Thammarat province. This is the qualitative research by in-depth interview from eighteen informants with purposive sampling, The instrument for data collection was interview form and data analysis by descriptive content analysis from the respondents.

The results reveal that :

1) The Effectiveness of Dhammayuttika Nikaya Sangha's Affairs administration in Nakhon Si Thammarat province by overviews in six aspects are at very high level, as follows; 1) the aspect of ruling reveals that they have plan and policy for working according to Sangha supreme council. 2) the aspect of religious study reveals that it is so important because of base on learning especially Dhamma and Pali for novice and monk in temple. 3) the aspect of dissemination reveals that they teach people with Buddha's teaching for spread of Dhamma and stable of Buddhism. 4) education welfare reveals that they need for education welfare for living a better life and happy in society. 5) the aspect of public welfare reveals that they help people by teaching and some materials in society. 6) the aspect of public assistant reveals that there are more of activities between temple and community they help each others i.e. training teaching and others equipment facilities for good looking.

2) The problem and resolution on effectiveness of Dhammayuttika Nikaya Sangha's Affairs administration in Nakhon Si Thammarat province. The problem by including for six aspects reveal that the main problem is the abstract of planning and policy, not for good performance, not put the right man on the right job and lack of personel, some of ecclesiastics are not good for administration as well. The resolution by including for six aspects reveal that there should have a plan for working as clear and clear and put the right man on the right job, and there should have a committee for working in each aspects.

Keywords: Effectiveness, administration, Sangha's affairs.

บทนำ

การปกครองคณะสงฆ์ เป็นหลักที่สำคัญ เพราะถ้ามีระบบปกครองที่ดี ศาสนาก็มีความเจริญ มั่นคง การปกครองหรือการบริหารที่ดี นั้น จะต้องมียุทธวิธีแบบและวิธีการจัดการหรือมีแนวคิดซึ่งขึ้นอยู่กับ การแบ่งงานมอบอำนาจ กระจายงานให้ผู้อยู่ฝ่ายบริหารระดับต่าง ๆ รับผิดชอบตามความรู้ ความสามารถของตน และพัฒนาการในด้านต่างๆ เพราะการปกครองคณะสงฆ์ปัจจุบันนี้ มีอำนาจรัฐ และจารีตประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อมีอธิกรณ์เกิดขึ้นต้องอาศัยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์เป็น

เกณฑ์ จัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ (กรมการศาสนา, 2522, น. 1)

พระสังฆาธิการจึงถือว่าเป็นหัวใจหลัก ในงานบริหารจัดการกิจการของคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน คือด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎระเบียบ มหาเถรสมาคม ข้อบังคับ มติ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชหรือคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชาเหนือตน การระงับอธิกรณ์ การวินิจฉัย การลงนิคหกรรม การวินิจฉัยข้อ

อุทธรณ์ต่าง ๆ ตลอดถึงการแต่งตั้งถอดถอน เจ้าคณะ พระสังฆาธิการ ควบคุมดูแลให้ไปตามข้อวัตรปฏิบัติของจริยาพระสังฆาธิการ และสถาบันคณะสงฆ์ไทยตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญในระบบการบริหารงานของคณะสงฆ์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ วิทยาการด้านการบริหาร และการจัดการก้าวหน้าไปมากคณะสงฆ์ควรจะได้ใช้ วิทยาการเหล่านั้นมาช่วยเสริมการบริหารกิจการคณะสงฆ์ บางอย่างอาจอาศัยการบริหารแบบราชการ ของฝ่ายบ้านเมือง กิจการคณะสงฆ์บางอย่างอาจอาศัยการบริหารที่คล่องตัวแบบภาคเอกชน และกิจการบางอย่างต้องบริหารตามหลักพระธรรมวินัย

วัดและพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญแก่ประชาชน และสังคมมาตลอดไม่ว่าจะเป็นแหล่งให้ การศึกษา การอาชีพ การรักษาโรค การพิจารณาตัดสินความ การให้คำแนะนำสั่งสอนและปรึกษา สร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่ รวมอยู่ในวัดต่อบทบาทดังกล่าวได้ลดน้อยลงตามสภาพความเจริญและการพัฒนาทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีการแบ่งความรับผิดชอบ กิจกรรมบางอย่างที่วัดเคยมีบทบาทออกไป เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล ประกอบกับวิถีชีวิตของประชาชนที่รับเอาอารยธรรมทางตะวันตก มากขึ้น กระทั่งความจำเป็นในการประกอบอาชีพทำให้บุคคลที่เคยเข้ามาร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในวัดลดลงไปด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างวัดและพระสงฆ์กับประชาชนก็ห่างกันขาดการส่งเสริมการให้ความร่วมมือในกิจกรรมการทำงานบำรุงดูแลรักษาวัด และกิจการในพระพุทธศาสนา

เท่าที่ควรส่งผลให้โอกาสของประชาชนที่จะได้ศึกษารับรู้หลักธรรมทางศาสนาน้อยลง มีผลให้จริยธรรมในสังคม เสื่อมลง ประกอบกับมีวัดหลายแห่งได้มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านวัตถุ มีการก่อสร้างที่ใหญ่โตสวยงาม ใช้งบประมาณจำนวนมาก ทำให้เกิดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชนเศรษฐกิจและการใช้งานเกิดการทาลาย (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2539, น.78) สภาพแวดล้อมของวัด มุ่งหารายได้เข้าวัดมากเกินไป พระสงฆ์ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งการปฏิบัติและเผยแผ่แก่ประชาชน ทำให้เกิดวิกฤติศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ ใน พระพุทธศาสนา ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง คือ วัด พระสงฆ์ ตลอดถึงพุทธศาสนิกชน ได้มีการฟื้นฟูพัฒนา กำหนดแนวทางดำเนินกิจการพระศาสนาให้ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสมบูรณ์เป็นศูนย์รวมจิตใจ โดยพระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และช่วยชี้แนวทางที่ถูกต้อง (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2550, น. 4)

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปัจจุบัน ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อให้ เกิดการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้พระสังฆาธิการจำต้องเร่งปรับตัว เพื่อทำงานเชิงรุก เพื่อให้เกิดการกระตุ้นงานคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม โดยเฉพาะพระสังฆาธิการ ผู้มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อาจจะมีเวลาในการดูแลการบริหารได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ รวมทั้งอาจทำให้ขาดการ

วางแผนพัฒนา ศาสนวัตถุ และศาสนบุคคล อย่างมีประสิทธิภาพ ในเขตการปกครองของ คณะสงฆ์ธรรมยุตในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 82 วัด มีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 อำเภอ 17 ตำบล การจัดระบบหนังสือ ได้ตอบหรือการประสานงานกับเจ้าคณะ ปกครองสงฆ์ก็ไม่สามารถเขียนหนังสือ ราชการได้หรืออาจไม่เข้าใจเรื่องงานเอกสาร ส่งผลให้การรายงานตามระเบียบของคณะสงฆ์ บางอย่างล่าช้าออกไป จึงเป็นภาระของเจ้า คณะปกครองชั้นสูงขึ้นไป ที่จะต้องเอาใจใส่ ดูแลเป็นพิเศษ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ประสิทธิภาพของพระสังฆาธิการในการ บริหารกิจการ คณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัด นครศรีธรรมราช ว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระ ธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎมหาเถรสมาคมอย่างไร นำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการ ปกครองที่ครองใจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนากิจการ บริหาร กิจการ คณะ สงฆ์ จั ง หั ว ด นครศรีธรรมราช ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต่อไป ทั้งยังเป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปวางแผน พัฒนากิจการคณะสงฆ์ในภาคอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหาร กิจการ คณะ สงฆ์ ธรรม ยุ ต จั ง หั ว ด นครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางแก้ไขประสิทธิภาพการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัด นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการ บริหารงานกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัด นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม หัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะ อำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส ที่จำพรรษาอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรที่ ศึกษาได้จากตำแหน่งพระสังฆาธิการในเขต ปกครอง แบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ดังนั้นรวมทั้งสิ้น จำนวน 18 รูป จากวัดในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวอย่างที่ได้ในการวิจัย ได้จากการสุ่ม ตัวอย่าง แบบโควต้า (quota random sampling) โดยใช้วัดเป็นหน่วยสุ่ม (sampling Unit) ได้ตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 1 กลุ่มบุคคลเป้าหมาย

ลำดับที่	กลุ่มบุคคลเป้าหมาย	ประชากรกลุ่มเป้าหมาย
1	เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช	1
	เจ้าคณะอำเภอ	4
	เจ้าคณะตำบล	6
	เจ้าอาวาส	7
รวม		18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะ ขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามรายละเอียด ต่อไปนี้

ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสำหรับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือการวิจัย

4. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบและเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

7. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์

2. ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปถึงเจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส ของคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยและ เพื่อทำการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In Depth Interview) เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส ของคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. การวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งบันทึกการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึก และบันทึกเทป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูลของการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data Grouping) จากนั้นจึงนำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบ บริบท (Content Analysis Technic)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีประเด็นในการอภิปรายผลจำแนกตามภารกิจการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน เพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. ด้านการปกครอง จากการศึกษาพบว่า การปกครองของคณะสงฆ์ธรรมยุต

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการวางแผนงานในการทำงานรวมถึงมีการกำหนดนโยบายในการทำงาน และมีการบริหารเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎมหาเถรสมาคมระเบียบมหาเถรสมาคมกำหนดไว้ แต่การกำหนดนโยบายไม่เป็นรูปธรรม การวางแผนงานไม่ชัดเจน รวมทั้งการใช้บุคลากรไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิน เกษาคุปต์ (2544) ได้กล่าวถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นแนวทางการบริหาร ที่เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน และการตัดสินใจในงานต่าง ๆ ที่เขามีส่วนรับผิดชอบอยู่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรใด ที่ใช้นโยบายการบริหารแบบนี้เป็นการแสดงให้พนักงานได้รู้ว่าฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของพนักงาน ที่มีต่อความสำเร็จขององค์การ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีมีความภูมิใจและรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการจูงใจในการทำงานที่ดีวิธีหนึ่ง

เมื่อคณะสงฆ์ หรือผู้ปกครองสงฆ์ของคณะสงฆ์ธรรมยุต จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเข้าใจเรื่องปัญหาต่าง ๆ แล้วหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดตรงประเด็นแล้วสามารถรับรู้ปัญหาและวางแผนการดำเนินงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา พระภิกษุและสามเณรปฏิบัติตามอย่างชัดเจนแล้ว ก็จะทำให้การแก้ไขปัญหาให้แก่พระภิกษุและสามเณร ในด้านนี้ได้อย่างชัดเจนแล้วมีประสิทธิภาพดี การทำงานที่จริงจังและมีการแจกงานประสานงานอย่างทั่วกันเข้าใจงานก็

จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายหยุด มีฤทธิ์, สมศักดิ์ บุญปู, พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, พระครูโอภาสณนทกิตติ์ และพระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรปราการทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการของคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรปราการมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการศาสนศึกษา จากการศึกษาพบว่า โดยรวมการศาสนศึกษาเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน หลายวัดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีมีการจัดตั้งสถานที่เรียนและส่งเสริมการเรียนการสอนต่อพระภิกษุและสามเณรที่สนใจในการเรียนทั้งด้านบาลีและนักธรรม การจัดการศึกษาของวัดในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ในการบริหารคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ด้านการศึกษาสามารถรักษารูปแบบการศึกษาแบบดั้งเดิมที่มุ่งผดุงพระธรรมวินัยและพระพุทธศาสนาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อีระรัตน์ กิจจาร์ักษ์ (2542) ได้เสนอแนวคิดของสมาคมผู้บริหาร

การศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือโครงการสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการ โดยกำหนดงานที่จะทำวิธีการ และวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆไว้ล่วงหน้า

2. การแสวงหา การกำหนดตัวบุคคลและอุปกรณ์ (Allocation) หมายถึง การแสวงหากำหนดตัวบุคคล และวัสดุทุกชนิดที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การเสริมกำลังบำรุง (Stimulation) หมายถึง การบำรุงขวัญ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลงานดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

4. การประสานงาน (Co – Ordination) หมายถึง การจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะปรึกษาหารือกัน เพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่น และเพื่อให้งานสัมพันธ์ไม่ขัดแย้งกัน โดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

5. การประเมินผลงาน (Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติงานและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อวางแผนใหม่สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานพต นวคุณ และวิชัย แหวนเพชร (2560) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์สู่ความเป็นเลิศของ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส” พบว่า สภาพทั่วไปของการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ระดับเจ้าอาวาส โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการบริหาร กิจการคณะสงฆ์สู่ความเป็นเลิศของ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ประกอบด้วย องค์ประกอบ หลัก 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ และส่วนที่ 3 การนำไปใช้ และมี องค์ประกอบของรูปแบบประกอบย่อย 7 ซึ่งเป็นไปตาม PESS MODEL

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ จากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมให้มีการศึกษา เป็นการสงเคราะห์ประชาชน ด้านการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงตนและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลและการช่วยเหลือเกื้อกูลการศึกษาให้ผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามาศึกษา และสามารถ ใช้ในชีวิตประจำวันได้ คณะสงฆ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างใหญ่เพื่อที่จะทำให้คณะสงฆ์ได้เป็นที่พึ่งทางใจและด้านอื่นๆ แก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2539) ได้กล่าวถึงความหมายของการ ปกครองคณะสงฆ์ หรือการบริหารคณะสงฆ์ ตามทัศนะของ พระพุทธศาสนาว่า การปกครอง ตามความหมายในพระพุทธศาสนาเป็นการ ปกครองเพื่อการศึกษา การปกครองและความสงบเรียบร้อยที่เกิดจากการปกครองนั้น มิใช่เป็นจุดหมายในตัว แต่เป็นปัจจัยคือสภาพเอื้อเพื่อช่วย ให้แต่ละบุคคลบรรลุจุดหมายแห่ง

การศึกษาหรือเพื่อเป็นหลักประกันของการศึกษาทั้งสิ้น ถ้าไม่ปกครองด้วยการศึกษาก็ต้องปกครองด้วยอำนาจเมื่อปกครองด้วยอำนาจก็เกิดความรู้สึก ในเชิงปฏิบัติที่เอียงไปในทางที่ขัดแย้งกัน ด้วยเหตุนี้ การปกครองแบบใช้อำนาจใช้อำนาจและ จะเน้นการลงโทษมากยิ่งขึ้นตามลำดับไม่ใช่การปกครองแบบพยายามสร้างคนดี แต่เป็นการ ปกครองแบบกำจัดคนเลวนั่นเองและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวิสิษฐ์ ภัททจาโร (คำศักดิ์) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านการปกครองเป็นไปตามกรอบที่ทางมหาเถรสมาคมได้มีการตั้งเอาไว้พร้อมทั้งมีการแบ่งหน้าที่ให้ช่วยกันดูแลความเรียบร้อยในการบริหารงาน ด้านการเผยแผ่ก็ได้ให้ความร่วมมือกันในการทำงานโดยได้มีการนำเอาโครงการต่างๆ เข้ามาช่วยในการทำงาน คือ โครงการพระธรรมทูต และหมู่บ้านศีล 5 ด้านศาสนศึกษา ได้ให้การสนับสนุนด้านเรื่องของการศึกษาอย่างเต็มที่โดยมีการนำพระสอนศีลธรรมไปช่วยในถ่ายทอดการให้ความรู้ และก็ยังมีวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนเป็นตัวต่อยอดในการพัฒนาองค์ความรู้ต่อไป ด้านการศึกษาสงเคราะห์ได้มีการช่วยสงเคราะห์ให้แก่ พระสงฆ์สามเณร รวมไปถึงเด็กเยาวชนทั้งหลายเป็นอย่างมากในการสงเคราะห์ด้านทุนการศึกษากับอุปกรณ์การเรียน ด้านสาธารณสงเคราะห์มีความร่วมมืกร่วมใจกันเป็นอย่างดีในการช่วยเหลือแก่ผู้ที่

ได้รับความเดือนร้อน โดยมีการตั้งกติกาในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านสาธารณูปการมีการพัฒนาวัดให้เป็นไปตามหลักประเพณี ล้วนทางภาคเหนือ พร้อมทั้งมีความอดทนสูงในการทำงานแต่ละครั้งที่จะต้องใช้ระยะเวลาของการทำงานที่มีความยาวนาน

2. กลไกการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า พระสังฆาธิการได้มีการนำเอากลไกต่างๆ เข้ามาช่วยเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ประกอบด้วย สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้นำเอากลไกการทำงานอย่างมีระบบ สมรรถนะการบริการที่ดีได้นำเอากลไกการทำงานแบบเชิงรุก สมรรถนะ ความร่วมแรงร่วมใจได้นำเอากลไกการมีส่วนร่วมในการทำงาน สมรรถนะการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ ได้นำเอากลไกการมีแผนยุทธศาสตร์ในการทำงาน และสมรรถนะการมีจริยธรรมได้นำเอากลไกการปฏิบัติหน้าที่ไปตามสุจริต เข้ามาช่วยในการทำงาน

3. การเปลี่ยนแปลงในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ทำให้พระสังฆาธิการได้มีการบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบและมีการแบ่งโครงสร้างในการทำงานอย่างชัดเจน โดยมีการทำงานในรูปแบบปฏิบัติการเชิงรุก และมีเอกภาพกับความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างความสุจริตธรรมเป็นไปตามหลักของกฎหมาย พร้อมกับหลักศีลธรรมอันดีงามในการทำงานแต่ละด้านได้

4. ด้านการเผยแผ่ จากการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการเอาใจใส่ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการเทศนาสั่งสอนประชาชนโดยทั่วไปเพื่อให้ตั้งมั่นอยู่ในหลักคำสอนในทางพุทธศาสนา เพราะพระสังฆาธิการมีหน้าที่สำคัญในการนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปเผยแผ่แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นเลื่อมใสศรัทธาในพุทธ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกิต บุญมี, สุวัฒน์ ไกรสกุล, จุฑาภรณ์ คงรักษักวิน และแก้วกัญญา เสวกสุริยวงศ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัด สมุทรสาคร” ผลการวิจัยพบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89) พิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณี เขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากทุกข้อ

5. ด้านการสาธารณูปการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ระหว่างวัดและชุมชน เช่น อบรมบรรยายธรรมให้แก่คนในชุมชน ทางคณะสงฆ์แต่ละวัดมีความสามัคคีกันช่วยกันสอดส่องดูแล อาคารเสนาสนะต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยดูดีเป็นที่น่ามองและช่วยกันซ่อมแซมหากว่าอาคารที่นั้นชำรุดขึ้นมาต้องทำให้มีสภาพที่ เหมือนเดิมดูงามตาเป็นที่น่าศรัทธาของประชาชนที่พบเห็น และดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาในวัดเพื่อพักผ่อน ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดวรณไชย ะมรงค์, ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ และวรวิทย์ จินดาพล (2558, น. 351) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยหลัก ทศพิธราชธรรมในจังหวัดชุมพร” ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ และด้านการ ปกครอง ส่วนหลักทศพิธราชธรรม โดยรวมอยู่ ในระดับมาก ได้แก่ อวิหิงสา คือ การไม่ เบียดเบียนใคร อวิโรธนะ คือ การไม่ขัดแย้งกับ ใคร ขันติ คือ ความอดทน อดกลั้น ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลัก ทศพิธราชธรรมกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ พบว่า โดยรวมมี ความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกันทางบวกในระดับสูง ($r = 0.83$) อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อ พิจารณารายด้าน 3 อันดับแรก พบว่า ด้าน การศาสนศึกษา มีความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = 0.84$) รองลงมาคือ ด้าน การสาธารณูปการ ($r = 0.80$) และด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($r = 0.77$) ตามลำดับ

3. แนวทางที่เหมาะสมในการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดชุมพร ได้แก่ การ ปกครองคณะสงฆ์ โดยใช้หลักธรรมาธิปไตยที่ เน้นการแต่งตั้งเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะ อำเภอก่อน เป็นต้น ตามลำดับความอาวุโส และมีการกระจายอำนาจในการบริหาร รวมทั้งยึด หลักพระธรรมวินัยของ มหาเถรสมาคม

6. ด้านสาธารณสงเคราะห์ จาก การศึกษาพบว่า พบว่า พระสงฆ์มีการมีความ เอาใจใส่การพัฒนาวัดให้ เป็นวัดที่สะอาด สะดวกแก่การสัญจร จึงทำถนนภายในวัด

รวมทั้งทางเดินเท้าเพื่อให้มีความสะอาด แก่ผู้ สัญจรไปมาเป็นอย่างมากที่เข้ามาทำกิจกรรม ในวัด เช่น การทำบุญ การฟังเทศน์ หรือมา ติดต่องานในด้านต่าง ๆ ฉะนั้นงานสาธารณ สงเคราะห์ ต้องใช้บทบาทของความเป็นพระ สงฆ์ในการ ช่วยเหลือสังคมทั้งความคิด และกำลังทรัพย์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2538, น. 4) ได้พูดถึงวัดในฝันว่า วัดเป็นแหล่งกลางสำหรับ การเรียนรู้ทาง พระพุทธศาสนา คนไทยเกือบ ทั้งหมดมีเลือดเนื้อเชื้อไขจิตใจอยู่กับ พระพุทธศาสนาอยู่แล้ว ตั้งแต่เกิด การเป็น พุทธศาสนิกชนกับการเรียนรู้ทาง พระพุทธศาสนาจึงเป็นของคู่กัน คนไทย เรียนรู้ด้วยการเป็นศิษย์วัดเข้าไปรับใช้พระ ศึกษาจนจบธรรมเนียมนิคมประเพณีของพระ โต ขึ้นก็ได้บวชเรียนอยู่ในวัด เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็ได้ ใช้วัดเป็นที่สงบจิต ค้นหาธรรมเกี่ยวกับชีวิต วัดจึงเป็นศูนย์รวมที่พึ่งทางใจของพระศาสนิก ชนที่สำคัญยิ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิทธิวิจิตรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาบุญโญ) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำในการ บริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระธรรมภาณ พิลาส (อดุลย์ อมโร)” ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเป็นการที่ผู้นำใช้อิทธิพลใน ความสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาใน สถานการณ์ต่างๆ เพื่อปฏิบัติการและ อำนาจการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกัน และกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีศิลปะ หรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่มุ่งใจหรือ ใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้ร่วมใจกันดำเนินการ จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนภาวะผู้นำตาม หลักพระพุทธศาสนานั้น ผู้นำแนวพุทธจะเป็น

ผู้มีหลักธรรมในการเป็นผู้นำ เช่น หลักในการครองตน ด้วยหลักพรหมวิหาร และครองงาน ด้วยการมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการบริหารจัดการและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีตั้งในงานวิจัยนี้ที่ได้ศึกษาหลักทศุติยาปณิณกรรม 2) พระธรรมภานพิลาส (อดุลย์ อมโร) มีการบริหารจัดการเริ่มต้นจากการวางระเบียบกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันก่อน เป็นผู้นำในการฟื้นฟูสำนักเรียนบาลีขึ้นในวัด เป็นผู้อาวุโสในการบริหารจัดการจัดการสำนักศาสนศึกษา เป็นผู้นำในการจัดตั้งโรงเรียนเด็กก่อนเกณฑ์เป็นแห่งแรก เป็นผู้นำในการจัดตั้งกองทุนนิธิศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาของวัดคูยางและเด็กก่อนเกณฑ์ เป็นผู้เขียนหลักธรรมเตือนใจแก่พุทธศาสนิกชนในโอกาสและวาระต่างๆ และเป็นพระมหาเถระ นักพัฒนา นักคิด นักออกแบบเสนาสนะภายในวัด จัดหมวดหมู่สังฆาวาส พุทธาวาสอย่างเป็นระบบ 3) ภาวะผู้นำในการประยุกต์ใช้หลักทศุติยาปณิณกรรมของพระธรรมภานพิลาส (อดุลย์ อมโร) ในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ พบว่า ด้านการปกครองพระธรรมภานพิลาสเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดนโยบาย ในการปกครองที่มีรูปแบบและวิธีการทำงานที่แน่นอนและชัดเจน มีการกระจายอำนาจการปกครอง การสร้างค่านิยมที่ดี การส่งเสริมท้องถิ่นให้เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสนับสนุน การทำงานเป็นที่มีการมีความยุติธรรมในการแก้ไขกรณี โดยมุ่งเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพในการทำงาน และก่อให้เกิดความสามัคคีของหมู่คณะสงฆ์จังหวัดกำแพงเพชร เป็นที่ยอมรับ

ของผู้ได้บังคับบัญชา ด้านศาสนศึกษาพระธรรมภานพิลาสเป็นผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้พระภิกษุและสามเณรได้มีความรู้อย่างแตกฉานเพื่อที่จะได้อบรมสั่งสอนผู้อื่นได้ จึงได้มีการสนับสนุนการศึกษาของคณะสงฆ์ทั้งด้านภาคปริยัติธรรม คือ บาลีและนักธรรมและในระดับอุดมศึกษาและหลักสูตรพัฒนาพระสังฆาธิการ ด้านการเผยแผ่พระธรรมภานพิลาสได้มีการจัดตั้งศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ซึ่งเน้นการเผยแผ่เชิงรุกและได้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่เจ้าคณะพระสังฆาธิการ พระภิกษุสามเณรในเขตปกครองจังหวัดกำแพงเพชรให้มีความสามารถในการสื่อสารและเทคนิควิธีการในการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธเจ้า ด้านการศึกษาสงเคราะห์พระธรรมภานพิลาสสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปให้มีโอกาสได้ศึกษาพระพุทธศาสนาเพิ่มเติม เพื่อคุณภาพประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตอันจะเป็นการช่วยรักษาความมั่นคงของชาติ และยังทำให้พระภิกษุสามเณรมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถจากที่ได้ศึกษานำมาอบรมสั่งสอนแก่เด็ก เยาวชนและประชาชน ด้านการสาธารณูปการพระธรรมภานพิลาสมีนโยบายให้คณะสงฆ์การดูแล รักษาและพัฒนาศาสนสมบัติ รวมถึงอนุรักษ์โบราณสถานและจัดทำแผนพัฒนาวัดอย่างเป็นระบบ และด้านการสาธารณสงเคราะห์พระธรรมภานพิลาสได้ส่งเสริมกิจการสาธารณะประโยชน์ เช่น โครงการวัดช่วยวัด โครงการส่งเงินสมทบทุนมูลนิธิต่างๆ รวมทั้งความสำคัญในการอนุรักษ์ศาสนสถานไว้ให้ชนรุ่นหลังด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปกครอง ควรมีการชี้แจงกฎระเบียบต่างๆ กับ เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงามของหมู่คณะ

2. ด้านการศึกษา ต้องเร่งสร้างบุคลากรทางการศึกษาและ ส่งเสริมยกย่องผู้เล่าเรียน เพื่อให้เป็นขวัญกำลังใจ โดยเฉพาะการสนับสนุนการจัดตั้งสำนักเรียนศาสนศึกษาประจำ อำเภอขึ้น

3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พระสังฆาธิการต้องจัดตั้งทุนการศึกษาสงเคราะห์ และส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ด้านอุปกรณ์การศึกษา โดยให้ถือเป็นข้อกำหนดที่พระสังฆาธิการทุกรูปต้องถือปฏิบัติ

4. ด้านการเผยแผ่ ต้องจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทาง ศาสนาต่างๆ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง เพราะการเผยแผ่ในปัจจุบันยังเป็นเพียงแค่เชิง รับ แต่ยังขาดการเผยแผ่เชิงรุก เพื่อให้เห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น

5. ด้านการสาธารณูปการ ควรวางแผนในการก่อสร้างอาคารและเสนาสนะให้เหมาะสม

แก่ความจำเป็น เพื่อไม่ให้เป็นการใช้ทุนทรัพย์มากจนเกินขอบเขต อันจะเป็นตัวฉุดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ควรจัดตั้งคณะกรรมการวัดร่วมกับพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อดำเนินการบริหารอย่างเป็นระบบชัดเจน

6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ควรถือเอาใจใส่สนับสนุน และช่วยเหลือพุทธศาสนิกชนผู้เดือดร้อนจากภัยปฏิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งช่วยเหลือชุมชนที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน จัดตั้งหน่วยอบรมประจำชุมชน ให้มีผลเป็น รูปธรรม เพราะพระสังฆาธิการยังขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชนที่ชัดเจน บทบาทในการ บริหารจึงไม่เด่นชัดเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดต่างๆ

แหล่งอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2522). *คู่มือครูจริยศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). *คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร*. เพชรบูรณ์: สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
- ประกิจ บุญมี, สุวัทธิ ไกรสกุล, จุฑาภรณ์ คงรักษักวิน และ แก้วกัญญา เสวกสุริยวงศ์. (2560). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร* (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2538). *จาริกไว้ในพระศาสนา จาริกไว้ในการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา

- พระครูสิทธิวิชโรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาบุญโญ). (2562). *ภาวะผู้นำในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระธรรมภาณพิลาส (อดุลย์ อมโร)*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระปลัดวรรณไชย มะยงค์, ศุภณัฐ ทรัพย์นาวัน และวรวิทย์ จินดาพล. (2558). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยหลักทศพิธราชธรรมในจังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี).
- พระมหานพดล นวคุโณ และวิชัย แหวนเพชร. (2560). *รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์สู่ความเป็นเลิศของพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส*. (ดุสิตนิพนธ์คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พระเมธีธรรมมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2539). *การปกครองคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- พระวิสิษฐ์ ภูทกจาโร (คำศักดิ์) (2560). *การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สายหยุด มีฤกษ์, สมศักดิ์ บุญปุ, พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, พระครูโอภาสนนทกิตติ และพระมหาญาณวัฒน์ จิตวฑฒโน. (2558). *การศึกษบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสมุทรปราการ*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2550). *วัดพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุพินเกษาคุปต์. (2544). *รัฐศาสตร์-การบริหาร : รวมบทความวิชาการ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รูปแบบการเขียนบทความลงวารสาร

รูปแบบการเขียนบทความวิจัย

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)

ตัวอักษรขนาด
12 Th Sarabun

ชื่อ(ผู้เขียนบทความ)ภาษาไทย *

ชื่อ(ผู้เขียนบทความ) ภาษาอังกฤษ

E-Mail : veesaad@hotmail.com (ตัวอย่าง)

ชื่อที่ปรึกษา(ภาษาไทย) (ถ้ามี)

ชื่อที่ปรึกษา(ภาษาอังกฤษ)

ชื่อที่ปรึกษาร่วม(ภาษาไทย) (ถ้ามี)

ชื่อที่ปรึกษาร่วม(ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(ประมาณ 300 คำ) (ขนาด 14 pt Th Sarabun)

ABSTRACT (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(สอดคล้องกับภาษาไทย) (ขนาด 14 pt Th Sarabun)

บทนำ (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(ความเป็นมา ความสำคัญ และเหตุผลในการทำวิจัย) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

วัตถุประสงค์ (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(จะเขียนเป็นข้อๆ ก็ได้ หรือจะเขียนรวมก็ได้) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

วิธีดำเนินการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

สรุปผลการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(ตอบวัตถุประสงค์ได้) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

อภิปรายผลการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(เอามาอภิปรายเฉพาะประเด็นที่เด่นๆ ไม่ต้องทุกประเด็น) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

ข้อเสนอแนะ (ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

แหล่งอ้างอิง(ขนาด 16 pt หนา Th Sarabun)

(เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

*นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2558. (ขนาด 12 pt Th Sarabun)

รูปแบบการเขียนบทความวิชาการทั่วไป

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) (ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)

ตัวอักษรขนาด
12 Th Sarabun

ชื่อ(ผู้เขียนบทความ)ภาษาไทย
ชื่อ(ผู้เขียนบทความ) ภาษาอังกฤษ
E-Mail : veesaad@hotmail.com (ตัวอย่าง)*

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

(ประมาณ 300 คำ) (ขนาด 14 pt Th Sarabun)

ABSTRACT(ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

(สอดคล้องกับภาษาไทย) (ขนาด 14 pt Th Sarabun)

เนื้อหา(ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

(เนื้อหาตามประเด็นที่นำเสนอ) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

สรุป(ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

(สรุปสาระสำคัญของบทความตามเนื้อหาที่ได้กล่าวมา) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

แหล่งอ้างอิง(ขนาด 16 pt หน้า Th Sarabun)

(เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (ขนาด 16 pt Th Sarabun)

*หน่วยงานของผู้เขียนบทความ

ขั้นตอนการทำวารสาร มจร วิชาการล้านนา

- ตอนที่ 1 รับบทความจากนักศึกษา (และหรือผู้ที่สนใจส่งบทความ)
- ตอนที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบตามที่กองบรรณาธิการกำหนด
- ตอนที่ 3 ให้นักศึกษานำไปแก้ไข (ถ้ามี)
- ตอนที่ 4 สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ
- ตอนที่ 5 ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ
- ตอนที่ 6 ให้นักศึกษานำไปแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ (ถ้ามี)
- ตอนที่ 7 กรณีที่นักศึกษาแก้ไขไม่ได้ให้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา (ถ้ามี)
- ตอนที่ 8 บรรณาธิการตอบรับผ่านการพิจารณาบทความและผู้เขียนบทความ
- ตอนที่ 9 จัดหน้าสารบัญในการจัดพิมพ์
- ตอนที่ 10 ส่งโรงพิมพ์

หลักเกณฑ์การเสนอบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร

1. เป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน
2. เป็นบทความวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ด้านสังคมศาสตร์ ศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา
3. ภาษาไทยและอังกฤษผ่านการตรวจความถูกต้องทางภาษาก่อนส่งกองบรรณาธิการ
4. ทุกบทความต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้บทคัดย่อภาษาไทยอยู่ก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ
5. ในกรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณา กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนบทความทราบ
6. การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้รูปแบบ นามปี เช่น (สมศรี มาสาย, 2554. น. 12) และ สมศรี มาสาย (2554, น. 23) Dessler, G.(2004 : pp. 3) สำหรับบรรณานุกรม ให้ใช้รูปแบบ APA6 หรือรูปแบบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดยเรียงภาษาภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษดังที่ปรากฏตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์ในการเขียนแหล่งอ้างอิงในบทความ

1. หนังสือ

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อหนังสือ./ ครั้งที่พิมพ์./ เมืองที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.
ชื่อหนังสือ./ (หน้า/เลขหน้า)./ สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

แสง จันทร์งาม. (2544). *พุทธศาสนาวินัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.

2. บทความ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อบทความ./ ใน/ ชื่อบรรณาธิการ./ (บรรณาธิการ ถ้ามี)./
ชื่อหนังสือ./ (หน้า/เลขหน้า)./ สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชัตติยา กรรณสูต. (2547). การสังเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย: การเชื่อมโยงสู่นโยบาย. ใน ชัตติยา กรรณสูต, เสวณี รัตนวิจิตร, ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ ขวัญรัก สุขสมถทัย (บรรณาธิการ). *รายงานการวิจัยคุณธรรมพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย*. (น. 9-125). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

3. วิทยานิพนธ์หรือคุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์หรือคุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา).

ตัวอย่าง

นพพร ไทยเจริญ. (2549). *การสร้างชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง ดินและหิน ในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา).

4. บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่หรือเล่มที่/(ฉบับที่(ถ้ามี))/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

มะลิวรรณ โคตรศรี. (2548). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุของความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 3(1), 32-48.

5. บทความในจดหมายข่าว

ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อจดหมายข่าว,/ปีที่หรือเล่มที่/(ฉบับที่ (ถ้ามี))/ เลขหน้า.

ตัวอย่าง

งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน. (2549). *ข่าวบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 2.
ทีมสมองปุด นิเทศศาสตร์คว่ำรางวัล Best Campaign แทะคอเวอร์ต ครั้งที่ 9. (2548). *ดอกแก้ว จดหมายข่าว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(34), 3, 6.

6. บทความในนิตยสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์/วันที่/เดือน)/ชื่อบทความ/ชื่อนิตยสาร,/ปีที่หรือเล่มที่/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ศุภรา กันตะพัฒนะ. (2549, 1 สิงหาคม). เยียวยาหัวใจดวงน้อย ด้วยสองมือแม่. *ชีวจิต*, 8, 26-31.

7. บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์/วันที่/เดือน)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์/หน้า/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

โกวิท โพธิสาร. (2549, 4 สิงหาคม). สัมผัสโลกวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมใหม่ล่าสุด งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์' 49. มติชน, น. 33.

ลม เปลี่ยนทิศ. (2549, 7 สิงหาคม). รักในหลวงด้วยการปฏิบัติ: หมายเหตุประเทศไทย. ไทยรัฐ, น. 5.

8. เอกสารของหน่วยงานที่ไม่เป็นเล่ม

ชื่อหน่วยงาน/(ปีที่พิมพ์/วันที่/เดือน)/ชื่อของเอกสาร/เลขที่ของเอกสาร (ถ้ามี).

ตัวอย่าง (จดหมายเหตุ)

กรมศิลปากร. (2445, 27 พฤศจิกายน). ลายพระหัตถ์กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบทูลกรมหลวงเทเวศร์วัชรปการ. เลขที่ 3/197.

หอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ. 1206). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 12.

ตัวอย่าง (คำสั่ง)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 21 มีนาคม). เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย. คำสั่งที่ 0577/2549.

ตัวอย่าง (ประกาศ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 23 มิถุนายน). เรื่อง เกณฑ์การทดสอบและการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2). ประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

9. ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อกฎหมาย/(ปีที่พิมพ์/วันที่/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา/หน้า/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542, 15 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. น. 42-48.

10. รายงานการประชุมวิชาการ หรือการสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ใน/ชื่อเอกสารการประชุมหรือสัมมนา. (หน้า/เลขหน้า). / สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

นิตย์ ไรจน์รัตนวาณิช และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2549). การศึกษาวิเคราะห์และออกแบบระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ใน เวทีนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3 (น. 48-50). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

รณภาพ เอื้อพันธเศรษฐ และวิยะดา ต้นวัฒนากุล. (2548). ทักษะคิดและพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการครั้งที่ 1 วิถีวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 8-10 ธันวาคม 2548. (น. 567-573). เชียงใหม่: ศูนย์บริหารงานวิจัย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

11. การสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์/(ปี/วันที่/เดือน)/ตำแหน่ง(ถ้ามี)/สัมภาษณ์.

ตัวอย่าง

มทิสร มงคลรังศรี. (2549, 4 สิงหาคม). รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์.

ปรีดิยาธร เทวกุล, ม.ร.ว. (2549, 4 สิงหาคม). ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.

12. เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง/สืบค้น/วัน/เดือน/ปี/เข้าถึงได้จาก/แหล่งสารสนเทศ.

ตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2547). จิตสำนึกและวิญญาณของคนสอนครู. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2548, เข้าถึงได้จาก <http://www.km.rikp.ac.th>

13. เอกสารทุกประเภทที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

ตัวอย่าง ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

รอบรู้นานาชาติ. (2549). กรุงเทพฯ: ภัทรินทร์.

ตัวอย่าง ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์และไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์

ส. กลิ่นหอมหวล. [ม.ป.ป.]. แม่คะนั่งน้ำค้างแข็ง คืออะไร. [ม.ป.ท.]